

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSPEKCJI HANDLOWEJ W 2013 ROKU

Warszawa, sierpień 2014 r.

SPIS TREŚCI

<i>Rozdział I</i>	5
<i>ZADANIA INSPEKCJI HANDLOWEJ</i>	5
<i>Rozdział II</i>	5
<i>REALIZACJA PLANU KONTROLI INSPEKCJI HANDLOWEJ NA ROK 2013</i>	5
<i>Rozdział III</i>	6
<i>KONTROLE INSPEKCJI HANDLOWEJ</i>	6
1. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ INSPEKCJI HANDLOWEJ	6
2. WYNIKI KONTROLI	10
2.1. Bezpieczeństwo produktów	10
2.1.1. Wyniki kontroli w zakresie systemu oceny zgodności i systemu kontroli stworzonego na podstawie ustawy o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię	10
2.1.1.1. Dane dotyczące kontroli w podziale na poszczególne akty prawne	14
2.1.1.2. Najczęściej kwestionowane wyroby	17
2.1.2. Kontrole w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów	18
2.1.2.1. Porównanie struktury przedmiotowej i podmiotowej kontroli w roku ubiegłym do roku 2013	19
2.1.2.2. Wyniki kontroli w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów	20
2.1.3. Współpraca z organami celnymi.	22
We wszystkich przypadkach opinie były negatywne.	23
2.2. Jakość paliw	23
2.2.1. Kontrola jakości paliw ciekłych	24
2.2.2. Kontrola jakości gazu skroplonego LPG	25
2.2.3. Kontrola jakości biopaliw ciekłych	26
2.2.4. Kontrola lekkiego oleju opałowego w zakresie zawartości siarki	26
2.3. Pozostałe produkty konsumenckie i usługi	27
2.3.1. Kontrola artykułów nieżywnościowych i usług	27
2.3.1.1. W zakresie ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 475)	27
2.3.1.2. W zakresie ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63 poz. 322 z późn. zm.)	27
2.3.1.3. W zakresie wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 648/2004 z dnia 20 czerwca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz.U. WE. L. Nr 104, s. 1)	29
2.3.1.4. W zakresie ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 252 z późn. zm.)	30
2.3.1.5. W zakresie prawidłowości i rzetelności organizowania promocji przez duże sieci handlowe	31
2.3.1.6. W zakresie ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666 z późn. zm.)	31
2.3.1.7. W zakresie produktów włókienniczych	32
2.3.1.8. W zakresie ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej (Dz. U. Nr 153, poz. 903)	33
2.3.1.9. W zakresie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów (Dz. U. UE. L. Nr 342, s. 46)	33

2.3.1.10. W zakresie legalności i rzetelności przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie	34
2.3.2. Kontrola artykułów rolno-spożywczych i usług gastronomicznych	34
2.3.2.1. Jakość produktów żywnościowych – badania organoleptyczne i fizykochemiczne	36
2.3.2.2. Zawartość netto środków spożywczych	40
2.3.2.3. Prawidłowość oznakowania środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	40
2.3.2.4. Aktualność terminów przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości	43
2.3.2.5. Legalność działania przedsiębiorców	43
2.3.2.6. Kontrole nie obejmujące prawa żywnościowego – w zakresie obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi	43
2.4. Wykorzystanie ustaleń kontroli	45
2.4.1. System oceny zgodności	45
2.4.2. Ogólne bezpieczeństwo produktów	46
2.4.3. System szybkiego powiadamiania o wyrobach niebezpiecznych RAPEX	47
2.4.4. Paliwa	47
2.4.5. Artykuły nieżywnościowe i usługi	48
2.4.6. Artykuły rolno-spożywcze i usługi gastronomiczne	48
Rozdział IV	49
OCHRONA KONSUMENTÓW	49
1. SKARGI KONSUMENCKIE WPŁYWAJĄCE DO INSPEKCJI HANDLOWEJ	49
2. SPOSOBY ZAŁATWIANIA INFORMACJI (SKARG) KONSUMENCKICH	52
2.1. Załatwianie informacji konsumenckich w formie kontroli	52
2.2. Załatwianie informacji konsumenckich w formie mediacji	53
2.3. Inne sposoby załatwiania informacji konsumenckich	55
3. PORADNICTWO KONSUMENCKIE	55
4. STAŁE POLUBOWNE SĄDY KONSUMENCKIE	56
5. PROWADZENIE PRZEZ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW INSPEKCJI HANDLOWEJ LIST RZECZOZNAWCÓW DO SPRAW JAKOŚCI PRODUKTÓW LUB USŁUG	58

Rozdział I

ZADANIA INSPEKCJI HANDLOWEJ

Podstawą działania Inspekcji Handlowej jest ustawa z dnia 15 grudnia 2000 roku o Inspekcji Handlowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 148).

Inspekcja wykonuje zadania w 4 podstawowych dziedzinach:

- 1) kontrola produktów w zakresie:
 - a) spełniania przez wyroby zasadniczych lub innych wymagań,
 - b) spełniania ogólnych wymagań bezpieczeństwa;
- 2) kontrola paliw w ramach systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw;
- 3) kontrola produktów i usług oraz działania przedsiębiorców, w tym:
 - a) kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu, w tym w zakresie oznakowania i zafałszowań,
 - b) kontrola usług,
 - c) kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu odrębnych przepisów w zakresie produkcji, handlu i usług,
 - d) kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów określonych ustaw;
- 4) ochrona interesów i praw konsumentów poprzez:
 - a) podejmowanie mediacji pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą,
 - b) organizowanie i prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich,
 - c) prowadzenie poradnictwa konsumenckiego.

Swoje zadania Inspekcja Handlowa realizuje między innymi poprzez kontrole planowe, tj. zawarte w Planie kontroli Inspekcji Handlowej na dany rok oraz kontrole pozaplanowe, tj. kontrole wynikające z otrzymywanych skarg i informacji, przede wszystkim od konsumentów, centralnych i terenowych organów administracji państwowej, samorządowej oraz podmiotów gospodarczych.

Rozdział II

REALIZACJA PLANU KONTROLI INSPEKCJI HANDLOWEJ NA ROK 2013

Plan kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2013 zakładał przeprowadzenie 5 908 kontroli w ramach 56 tematów.

W Planie kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2013 wyodrębniono 4 obszary kontroli w zakresie:

• dyrektyw nowego podejścia	1 352 kontroli,
• ogólnego bezpieczeństwa produktów	846 kontroli,
• innych produktów nieżywnościowych i usług	1 390 kontroli,
• artykułów rolno-spożywczych	2 320 kontroli.

Kontrolę jakości paliw przeprowadzono w oparciu o odrębny program zgodnie z ustawą

z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 z późn. zm.).

Wykonując zadania określone w Planie kontroli na rok 2013 Inspekcja Handlowa przeprowadziła 7 209 kontroli, w tym w poszczególnych zakresach:

• dyrektyw nowego podejścia	1 568 kontrole (116 proc. planu),
• ogólnego bezpieczeństwa produktów	1 028 kontroli (122 proc. planu),
• innych produktów nieżywnościowych i usług	2 096 kontroli (151 proc. planu),
• artykułów rolno-spożywczych	2 770 kontrole (119 proc. planu).

Wykaz tematów kontroli planowych zrealizowanych w roku 2013 stanowi załącznik nr 1 do sprawozdania.

Rozdział III

KONTROLE INSPEKCJI HANDLOWEJ

1. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ INSPEKCJI HANDLOWEJ

W 2013 roku działania Inspekcji Handlowej koncentrowały się na kontroli:

- 1) produktów w systemie oceny zgodności i ogólnego bezpieczeństwa,
- 2) paliw w ramach systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw,
- 3) produktów i usług,
- 4) działalności przedsiębiorców, w tym:
 - a) legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji, handlu i usług,
 - b) przestrzegania przepisów określonych ustaw.

Inspekcja Handlowa realizowała kontrole:

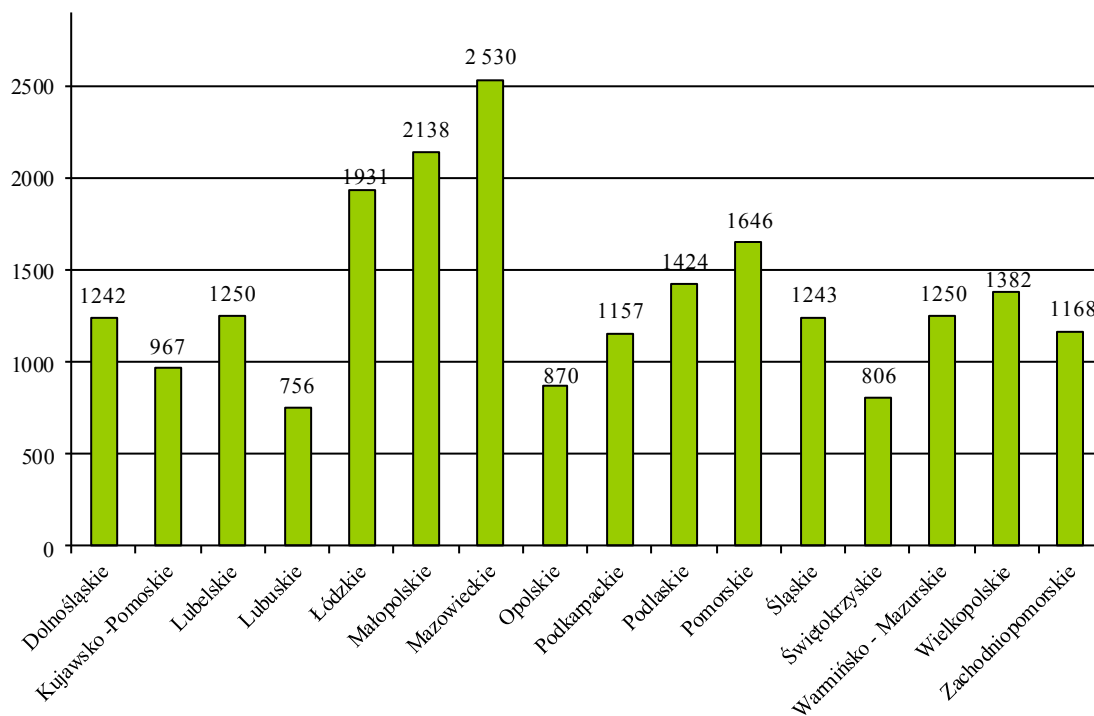
- 1) o znaczeniu krajowym, których przedmiot określony został w Planie kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2013 i Programie Kontroli Jakości Paliw,
- 2) o charakterze interwencyjnym wynikające ze zleceń Prezesa UOKiK w związku z informacjami organów administracji, organizacji, konsumentów oraz bieżącej oceny rynku i występujących na nim zjawisk,
- 3) o znaczeniu lokalnym wynikające ze zleceń wojewody lub informacji przekazywanych do wojewódzkich inspektorów przez organy i organizacje lokalne lub konsumentów oraz bieżącej oceny rynku lokalnego i występujących na nim zjawisk.

Kontrole prowadzone przez Inspekcję Handlową w 2013 roku obejmowały pięć obszarów tematycznych określonych w Planie kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2013 i w Programie Kontroli Jakości Paliw:

- 1) zasadniczych i innych wymagań wyrobów w systemie oceny zgodności – nadzór rynku,
- 2) bezpieczeństwa produktów w systemie ogólnego bezpieczeństwa produktów,
- 3) jakości paliw,
- 4) artykułów żywnościowych,

5) pozostałych produktów i usług.

Wykres 1. Liczba kontroli przeprowadzonych w 2013 r. w poszczególnych województwach (wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej)

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

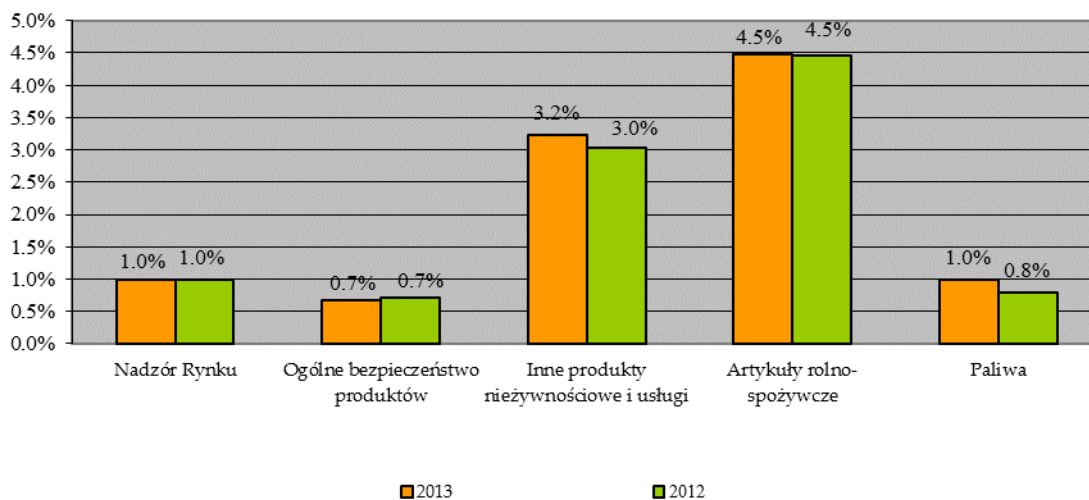
Ogółem w 2013 roku Inspekcja Handlowa przeprowadziła łącznie 21 760 kontroli (co stanowi 95 proc. liczby kontroli przeprowadzonych w 2012 roku).

W 2013 roku nieznacznie zmieniła się struktura przedmiotowa kontroli w stosunku do roku ubiegłego.

W ogólnej liczbie kontroli zwiększył się udział kontroli dotyczących produktów żywnościowych i usług z 30,4 proc. (w 2012 roku) do 32,2 proc. oraz kontroli paliw z 7,9 proc. (w 2012 roku) do 9,9 proc.

Natomiast udział w ogólnej liczbie kontroli z pozostałych obszarów pozostał na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym (licząc z dokładnością do jednego punktu procentowego), tj.: 6,8 proc. ogólne bezpieczeństwo produktów, 9,9 proc. nadzór rynku, 44,8 proc. artykuły żywnościowe.

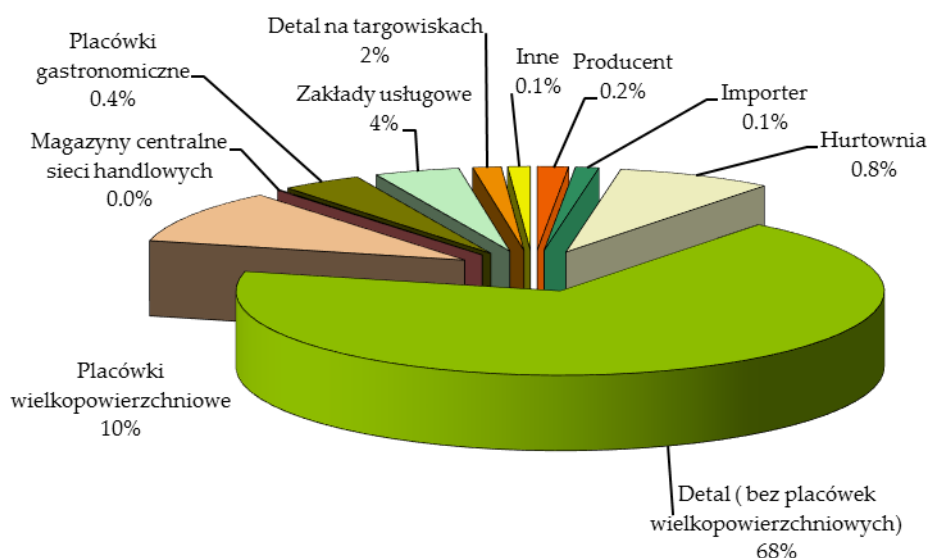
Wykres 2. Struktura przedmiotowa kontroli w 2013 r. i 2012 r.

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W 2013 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, większość kontroli Inspekcji Handlowej przeprowadzana była w handlu detalicznym, w tym w sklepach wielkopowierzchnowych.

Wykres 3. Struktura podmiotowa kontroli w 2013r.

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Około 20 proc. kontroli objęło placówki o dużym strumieniu przepływu wyrobów (hurtownie, obiekty wielkopowierzchniowe, zakłady produkcyjne), co umożliwiło sprawdzenie większej liczby produktów podczas jednej kontroli.

Zgodnie z przyjętymi zasadami podczas przeprowadzanych kontroli przedmiotem zainteresowania inspektorów Inspekcji Handlowej były przede wszystkim te grupy produktów, w których prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości było szczególnie wysokie i produkty zgłaszane przez konsumentów jako niebezpieczne lub niewłaściwej jakości.

W poszczególnych obszarach przedmiotem kontroli były m.in.:

- 1) w zakresie wyrobów objętych dyrektywami nowego podejścia: zabawki, sprzęt elektryczny (w tym gospodarstwa domowego, oprawy oświetleniowe, przedłużacze, listwy zasilające, ładowarki, lampki choinkowe, girlandy), elektronarzędzia i narzędzia spalinowe (odsśnieżarki, frezarki, pilarki, szlifierki, kosiarki, rozdrabniacze do liści, podkaszarki, aeratory), narzędzia budowlane (betoniarki, zagęszczarki), środki ochrony indywidualnej, szybkowary, urządzenia spalające paliwa gazowe, wyroby pirotechniczne, bezkierunkowe lampy do użytku domowego;
- 2) w zakresie wyrobów objętych ustawą o ogólnym bezpieczeństwie produktów: wypoczynkowe meble mieszkaniowe, sprzęt sportowy, grille i podpałki do grilla, odzież sportowa dla dzieci, rowery dziecięce i przyczepki rowerowe, niezmechanizowane narzędzia proste, sprzęt do majsterkowania, narzędzia ogrodnicze, drabiny, rolety i żaluzje, noże bijakowe do ręcznych przenośnych kos do zarośli, artykuły dla małych dzieci (wózki, leżaczki, nosidełka, łóżeczka, wysokie krzesła do karmienia, kojce, bariery bezpieczeństwa), meble do nauki dla dzieci i młodzieży, dekoracyjne lampy olejowe, wyroby konfekcyjne dla dzieci, sprzęt do picia;
- 3) w zakresie paliw: paliwa ciekłe, gaz skroplony (LPG) i lekki olej opałowy, biopaliwa ciekłe;
- 4) w zakresie innych artykułów nieżywnościowych i usług: kosmetyki, produkty włókiennicze, różnego rodzaju wyroby chemii gospodarczej, różnego rodzaju substancje chemiczne, mieszaniny chemiczne i produkty biobójcze przeznaczone dla konsumentów, akumulatory samochodowe i różnego rodzaju baterie, działalność przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie, prawidłowość i rzetelność promocji organizowanych przez duże sieci handlowe, przedsiębiorcy oferujący do sprzedaży odbiorniki cyfrowe;
- 5) w zakresie artykułów żywnościowych:
 - produkty żywnościowe: mleko i produkty mleczne w tym szczególnie sery i masło, mrożone owoce i warzywa, produkty bezglutenowe, mrożone produkty rybołówstwa, wszystkie kategorie oliwy z oliwek, mrożone wyroby kulinarne (garmażeryjne), dżemy, powidła, konfitury, galaretki, syropy, wino, alkopopy, produkty posiadające chronione oznaczenia geograficzne (ChOG), chronione nazwy pochodzenia (ChNP) oraz gwarantowane tradycyjne specjalności (GTS), jaja spożywcze, mięso i przetwory mięsne, produkty rolnictwa ekologicznego, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, wyroby alkoholowe i tytoniowe podlegające obowiązkowi oznakowania znakami skarbowymi akcyzy,
 - usługi gastronomiczne oferowane przez placówki działające w rejonach nasilonego ruchu turystycznego w sezonie letniego wypoczynku.

2. WYNIKI KONTROLI

2.1. Bezpieczeństwo produktów

Podczas kontroli w zakresie bezpieczeństwa produktów, w tym, w zakresie spełniania przez wyroby zasadniczych i innych wymagań, sprawdzano przede wszystkim prawidłowość zastosowanych w wyrobach rozwiązań konstrukcyjnych oraz oznakowanie wyrobów stosowanymi informacjami czy ostrzeżeniami mającymi istotny wpływ na bezpieczeństwo użytkownika wyrobu. Przedmiotem kontroli były również wyroby, dla których wymagania zasadnicze i inne nie wiążą się z bezpieczeństwem ich użytkowania, a dotyczą głównie wymagań efektywnościowych.

2.1.1. Wyniki kontroli w zakresie systemu oceny zgodności i systemu kontroli stworzonego na podstawie ustawy o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię

W 2013 r. skontrolowano wyroby objęte 14 aktami prawnymi (patrz punkt 2.1.1.1. niniejszego dokumentu) określającymi dla poszczególnych produktów wymagania techniczne i prawne wpływające na bezpieczeństwo konsumentów i końcowych użytkowników oraz spełnianie wymagań wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego, w zakresie których ustawowym organem wyspecjalizowanym jest Inspekcja Handlowa.

Obowiązki w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię

1 lutego 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię (Dz. U. z 2012 r., poz. 1203). Ustawa stanowi wypełnienie postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania przez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (Dz. Urz. UE L 153 z 18 czerwca 2010 r., str. 1). W zakresie prowadzonych kontroli ustawa odwołuje się do przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935 oraz z 2011 r. Nr 102, poz. 586 i Nr 227, poz. 1367), ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej oraz aktów delegowanych¹.

Ustawa o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię tworzy specyficzny system kontroli wykonywania obowiązków w tym zakresie. W ramach tego systemu funkcję organu monitorującego powierzono Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, natomiast funkcje kontrolne - wojewódzkim inspektorom Inspekcji Handlowej oraz Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Tym samym rozszerzono zakres zadań Prezesa UOKiK, Inspekcji Handlowej oraz Prezesa UKE.

Kwestie dotyczące etykietowania urządzeń były w Polsce przed 2013 rokiem regulowane

¹ Akty Komisji Europejskiej wydane na podstawie kompetencji delegowanych przez Parlament Europejski i Radę określające wymagania dotyczące sporządzania dokumentacji technicznej oraz stosowania etykiet i kart produktów wykorzystujących energię (Art. 2. 1. ww. ustawy o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię).

przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.). Obowiązujące wtedy przepisy nie zapewniły pełnej realizacji postanowień unijnej legislacji, dlatego Ministerstwo Gospodarki zaproponowało projekt nowej regulacji (ustawa o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię). Z uwagi na szeroki zakres produktów objętych wymaganiami w zakresie etykietowania (etykietowaniem bowiem mogą zostać objęte także produkty, które nie zużywają energii, lecz mają wpływ na jej zużycie) oraz z uwagi na fakt, iż w nowej dyrektywie 2010/30/UE zastosowano odrębny niż w ustawie – Prawo energetyczne system pojęć i instytucji prawnych wyznaczających zakres i sposób stosowania wymagań dotyczących etykietowania, zdecydowano się na stworzenie nowego systemu kontroli opartego na procedurach ustawy o systemie oceny zgodności.

Do zadań Inspekcji Handlowej należy kontrola produktów wykorzystujących energię wprowadzanych do obrotu lub oddawanych do użytku w zakresie wymienionym w następujących aktach delegowanych:

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1059/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z dnia 30 listopada 2010 r., str. 1),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1060/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla urządzeń chłodniczych dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z dnia 30 listopada 2010 r., str. 17),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1061/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla pralek dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z dnia 30 listopada 2010 r., str. 47),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów (Dz. Urz. UE L 178 z dnia 6 lipca 2011 r., str. 1).

Wyniki kontroli

Kontrolą w zakresie systemu oceny zgodności i obowiązkach informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię objęto łącznie 8 858 rodzajów wyrobów (o 7,2 proc. mniej, niż w 2012 r.) w 2 133 podmiotach (o 9,9 proc. mniej, niż w 2012 r.).

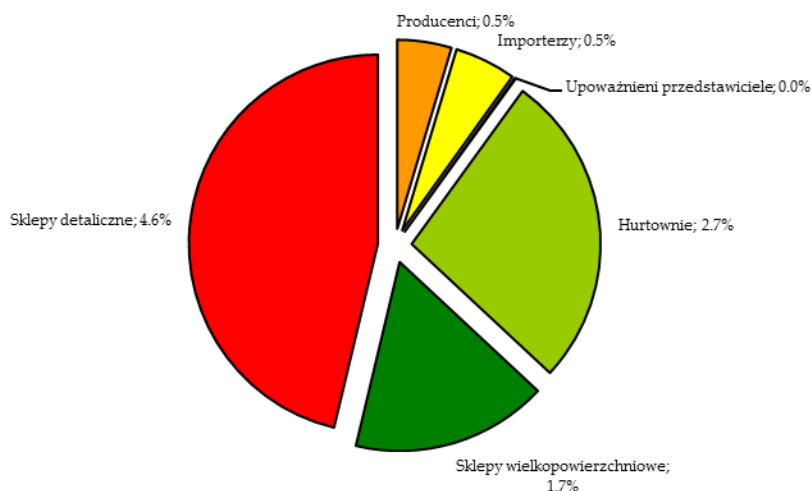
Zmniejszenie liczby kontroli wynika przede wszystkim z prowadzenia działań na wyższych szczeblach łańcucha dystrybucji, co pozwala na objęcie sprawdzeniem większej liczby wyrobów w jednym podmiocie. Wpływ na zmniejszenie liczby skontrolowanych podmiotów i wyrobów miało także ograniczenie środków finansowych będących w dyspozycji IH (jak w przypadku WIIH w Katowicach, Krakowie i Warszawie) lub utrzymanie ich na niezmiennym poziomie przy wzroście kosztów kontroli (np. dojazdy, badania laboratoryjne, w przypadku pozostałych WIIH).

Kontrole przeprowadzono w następujących podmiotach:

- 987 sklepach detalicznych (w 2012 r. – 1 034),
- 575 hurtowniach (w 2012 r. – 648),

- 358 sklepach wielkopowierzchniowych (w 2012 r. – 386),
oraz u:
- 112 importerów (w 2012 r. – 179),
- 99 producentów (w 2012 r. – 109),
- 2 upoważnionych przedstawicieli (w 2012 r. – 10).

Wykres 4. Struktura placówek objętych kontrolą w ramach nadzoru rynku w 2013 r.

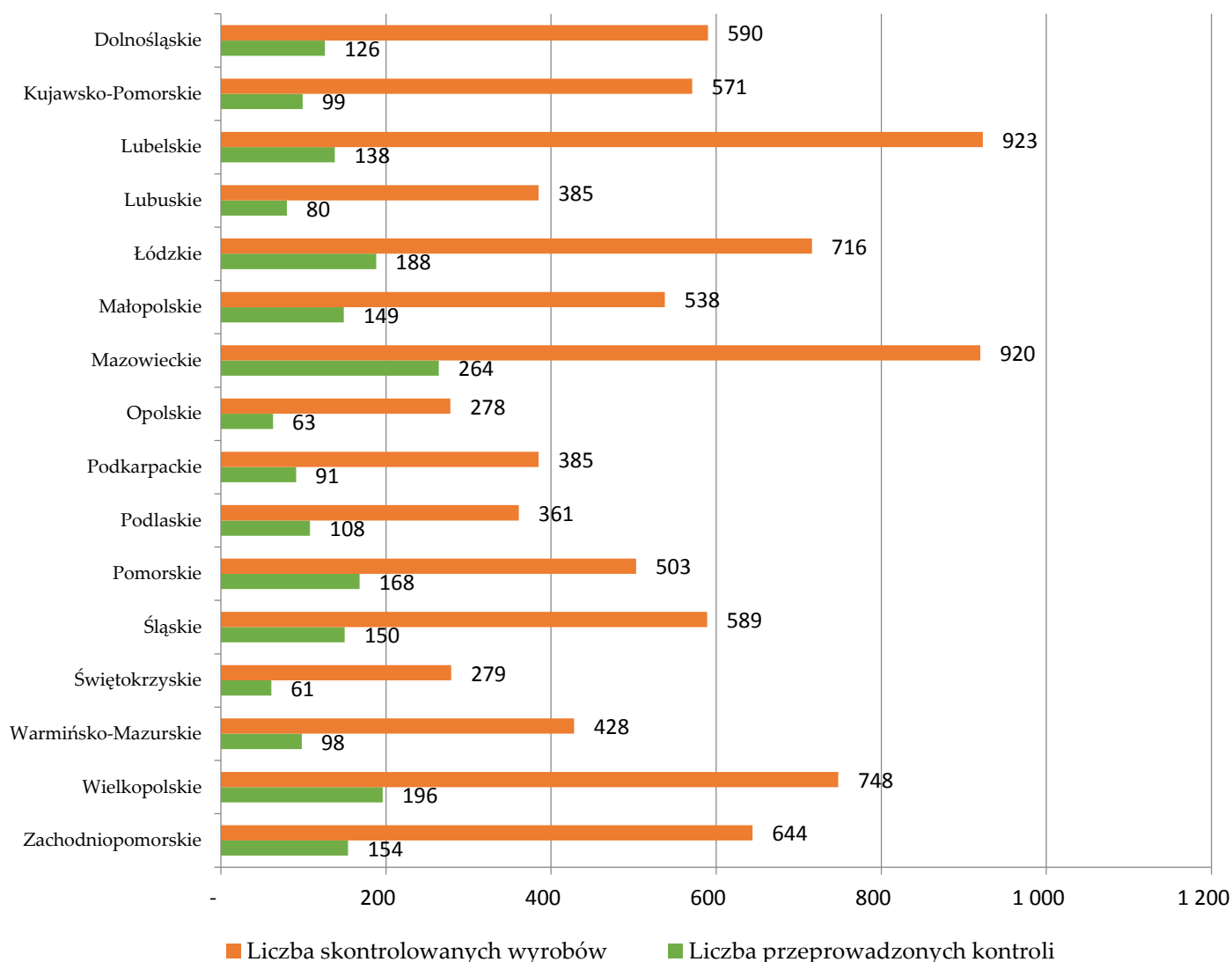
Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Oprócz kontroli planowych (które stanowiły 73,6 proc. ogólnej liczby kontroli) przeprowadzano także kontrole sprawdzające mające na celu zweryfikowanie wykonania obowiązków nałożonych na przedsiębiorców (np. wycofania danego wyrobu z obrotu). Dodatkowo inspektorzy Inspekcji Handlowej mają obowiązek reagowania na sygnały o występowaniu na rynku produktów niebezpiecznych zgłoszonych we wspólnotowym systemie szybkiego powiadamiania o wyrobach niebezpiecznych RAPEX. W statystykach ujęto kontrole, w przypadku których nie są kontrolowane wyroby, a jedynie podmioty (w sytuacji, gdy wyrób został wycofany z rynku, czyli przedsiębiorca wykonał nakaz wycofania produktu lub wyrobu zgłoszonego w systemie RAPEX nie znaleziono na rynku polskim, pomimo prawdopodobieństwa jego wystąpienia).

Ponadto w 2013 r. Prezes UOKiK, w związku z otrzymanymi skargami konsumenckimi, zlecił Inspekcji Handlowej przeprowadzenie 22 kontroli interwencyjnych.

Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie ustawy o systemie oceny zgodności oraz obowiązków informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię i liczba skontrolowanych wyrobów w podziale na województwa przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie ustawy o systemie oceny zgodności oraz obowiązkach informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię i liczba skontrolowanych wyrobów w podziale na województwa w 2013 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W rezultacie przeprowadzonych kontroli wykryto następujące nieprawidłowości, które są wspólne dla wszystkich mających zastosowane wymagania:

- niezgodności z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi oznakowania, dokumentacji, instrukcji, ostrzeżeń itp. (14,9 proc. skontrolowanych wyrobów),
- brak lub nieprawidłowo sporządzona deklaracja zgodności (9,4 proc.),
- inne – np. brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie procedury oceny zgodności, takich jak certyfikat badania typu WE, dokumentacji technicznej (8,9 proc.),
- niezgodności z zasadniczymi wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym (4,3 proc. skontrolowanych wyrobów),
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE (3,1 proc.).

W wyrobach kwestionowanych podczas kontroli bardzo często stwierdzano więcej niż jedną nieprawidłowość.

2.1.1.1. Dane dotyczące kontroli w podziale na poszczególne akty prawne

W 2013 r. Inspekcja Handlowa przeprowadziła 2 133 kontrole spełniania wymagań w obszarze systemu oceny zgodności, poddając ocenie 8 858 rodzajów wyrobów w zakresie następujących aktów prawnych (krajowych i wspólnotowych):

Tabela nr 1

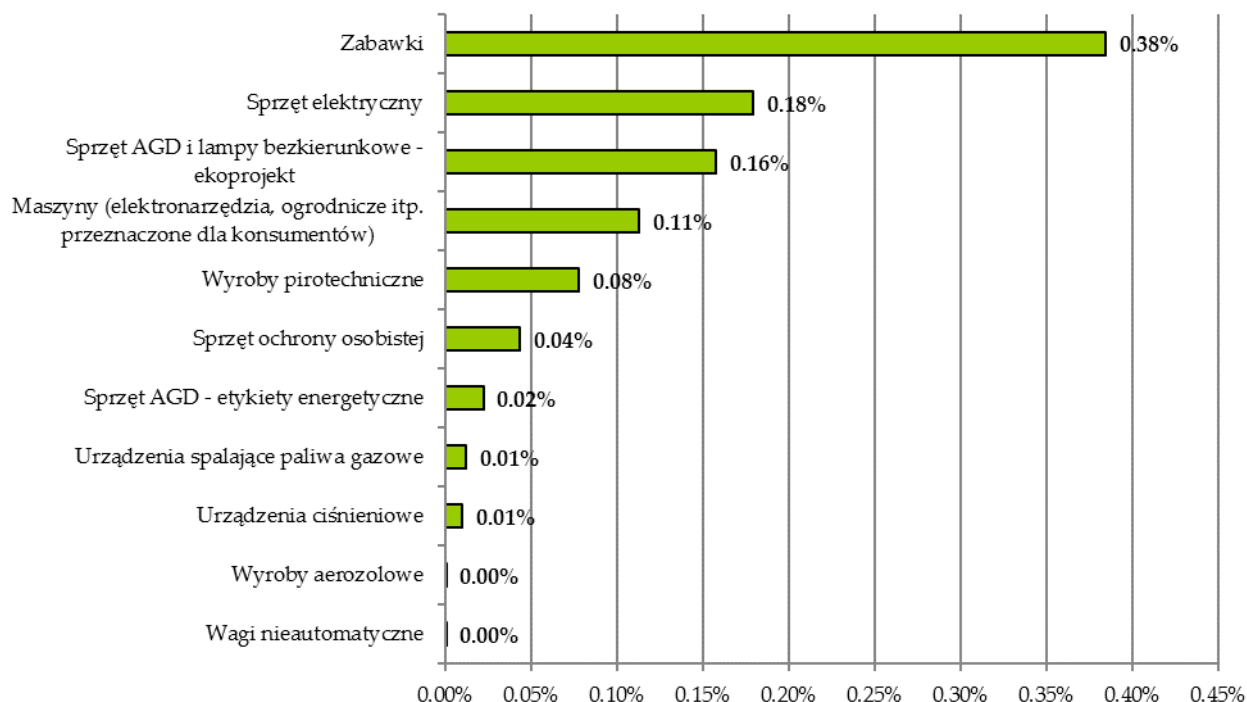
Lp.	Akt prawny	Kategorie wyrobów objęte kontrolą	Liczba kontroli	Liczba wyrobów objętych kontrolą
1.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek (Dz. U. Nr 83, poz. 454, z późn. zm.)	Zabawki wypchane miękkie, lalki, zabawki dla niemowląt do oglądania, chwytania i/lub ściskania, materiały artystyczne i rzemieślnicze oraz podobne artykuły, książki o wartości zabawowej, kostiumy, przebrania i maski, zabawki rozwijające umiejętności, zabawki w żywności, zabawki do zabawy w piasku i wodzie, zabawki do zabawy w wodzie, zabawki - sprzęt do zabaw sportowych i piłki, zabawki, do których dziecko może wejść, sprzęt audiowizualny, zabawki konstrukcyjne i układanki, zestawy do eksperymentowania, zabawki funkcjonalne, zestawy gier, pojazdy napędzane mechanicznie i/lub elektrycznie	702	3 405
2.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla sprzętu elektrycznego (Dz. U. Nr 155, poz. 1089)	Przedłużacze, zasilacze, ładowarki, lampki choinkowe, girlandy, łózka solaryjne	516	1 589
3.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie procedur oceny zgodności wyrobów wykorzystujących energię oraz ich oznakowania (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 32)	Bezkierunkowe lampy do użytku domowego, urządzenia chłodnicze, pralki i zmywarki	269	1 393
4.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w	Elektronarzędzia i narzędzia spalinowe, narzędzia budowlane wykorzystywane podczas remontów	253	1 001

	sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. Nr 199, poz. 1228)			
5.	Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.)	Widowiskowe wyroby pirotechniczne klasy 1-3	165	686
6.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173, z późn. zm.)	Odzież ochronna, środki ochrony uszu, kaski ochronne, sprzęt alpinistyczny	103	385
7.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń spalających paliwa gazowe (Dz. U. Nr 263, poz. 2201)	Przepływowe ogrzewacze wody, promienniki	28	107
8.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla wag nieautomatycznych podlegających ocenie zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 23)	Wagi nieautomatyczne	2	1
9.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych (Dz. U. Nr 263, poz. 2200)	Szybkowary	41	90
10.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 listopada 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla wyrobów aerozolowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 188, poz. 1460)	Wyroby aerozolowe	1	2
11.	Rozporządzenia KE dot. etykiet efektywności	Urządzenia chłodnicze, pralki, zmywarki	53	196

<p>energetycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1059/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 1), • rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1060/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla urządzeń chłodniczych dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 17), • rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1061/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla pralek dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 47). 			
---	--	--	--

Strukturę kontroli, z uwzględnieniem podziału na poszczególne kategorie wyrobów, przedstawia poniższy wykres:

Wykres 6. Struktura kontroli według kategorii wyrobów w 2013 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.1.1.2. Najczęściej kwestionowane wyroby

W 2013 r. Inspekcja Handlowa stwierdziła nieprawidłowości w 2 472 wyrobach kontrolowanych na zgodność z wymaganiami wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego (o 2,3 proc. mniej, niż w 2012 r.), w tym: 1 705 w zakresie wymagań zasadniczych (o 4,8 proc. więcej, niż w 2012 r.), 833 w zakresie deklaracji zgodności (o 4,4 proc. więcej, niż w 2012 r.) i 1 062 w pozostałych zakresach (o 3,9 proc. mniej, niż w 2012 r.).

Największy odsetek wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi oznakowania, instrukcji, ostrzeżeń itp. stwierdzono w przypadku urządzeń ciśnieniowych (36 wyrobów – 40 proc. skontrolowanych tego rodzaju wyrobów), maszyn - elektronarzędzi, ogrodniczych i innych przeznaczonych dla konsumentów (225 wyrobów – 22,5 proc. skontrolowanych), sprzętu elektrycznego (313 wyrobów – 19,7 proc. skontrolowanych) oraz urządzeń spalających paliwa gazowe (19 wyrobów – 17,8 proc. skontrolowanych).

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym stwierdzono w przypadku zabawek (209 wyrobów – 6,1 proc. skontrolowanych wyrobów) i sprzętu elektrycznego (143 wyroby – 9 proc. skontrolowanych wyrobów).

2.1.2. Kontrole w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

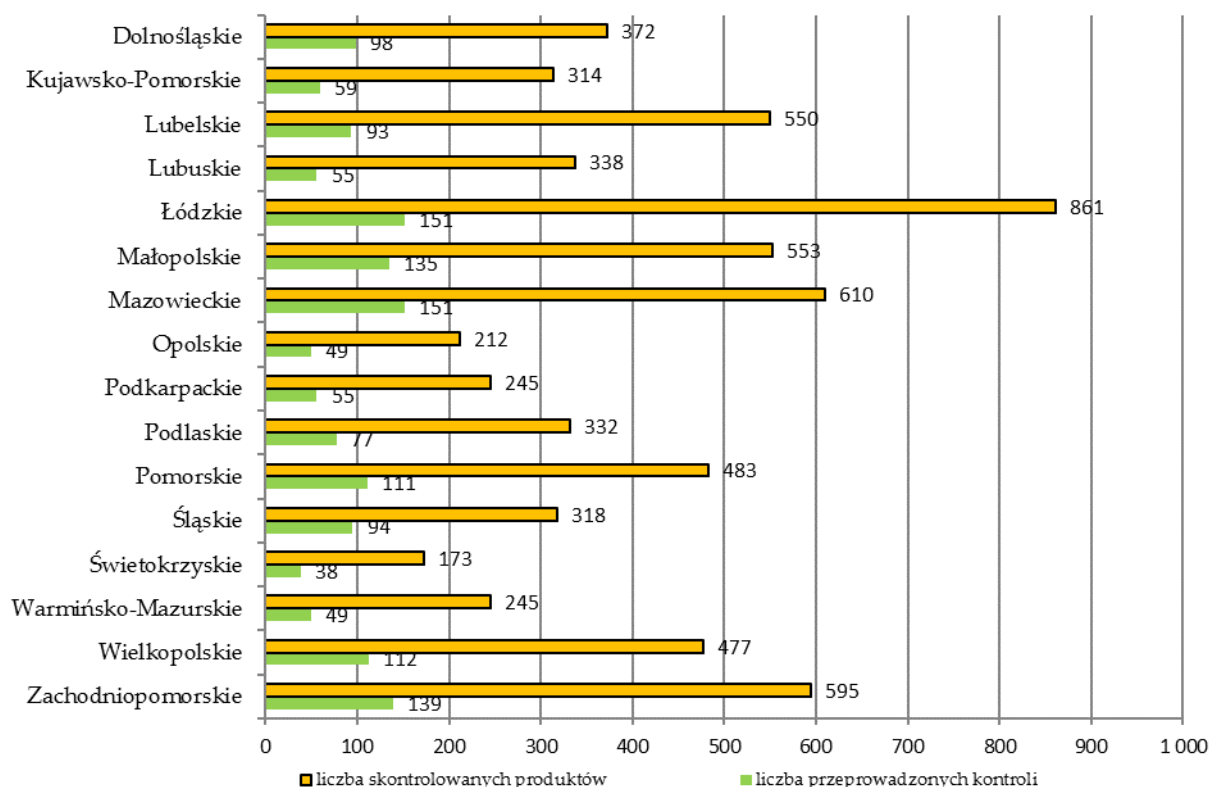
W 2013 r. w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów Inspekcja Handlowa przeprowadziła 17 kontroli planowych, które obejmowały następujące grupy produktów:

- meble mieszkaniowe i wypoczynkowe,
- zapalniczki,
- zimowy sprzęt sportowy,
- odzież sportowa dla dzieci,
- rowery dziecięce i przyczepki rowerowe,
- niezmechanizowane narzędzia proste, sprzęt do majsterkowania, narzędzia ogrodnicze,
- drabiny,
- grille i podpałki do grilla,
- rolety i żaluzje,
- artykuły dla małych dzieci (nosidełka, wysokie krzeselka do karmienia, kojce, łóżeczka i kołyski, łóżka dziecięce, wózki, leżaczki, barierki bezpieczeństwa),
- noże bijakowe do ręcznych przenośnych kos do zarośli,
- sprzęt sportowo-rekreacyjny (rolki, deskorolki, hulajnogi, łyżworolki, wrotki),
- meble do nauki dla dzieci i młodzieży (biurka, krzesła, krzesła obrotowe, stoliki pod komputer, biblioteczki, meblościanki),
- dekoracyjne lampy olejowe,
- wyroby konfekcyjne dla dzieci (odzież dziecięca ze sznurkami),
- sprzęt do picia dla dzieci.

W ramach kontroli pozaplanowych, własnych i interwencyjnych, Inspekcja Handlowa sprawdziła także bezpieczeństwo innych produktów należących do następujących kategorii:

- obuwie,
- prosty sprzęt AGD,
- meble ogrodowe,
- gniazdka,
- świece,
- inne np.: sitka do maszynki do mielenia mięsa, patelnie, zapałki, wtyczki przejściówki, urządzenia - zestawy zabawowe dla dzieci, termosy do użytku domowego, czujniki tlenu węgla, artykuły myśliwskie i wędkarskie, piecyki gazowe, akcesoria do masażu, trampoliny, stelaż do hamaka, kanistry, masażer, uchwyty do mebli, imitacje żywności, linki holownicze, butle, krawalnica do jabłek, pojemniki do napojów, rurki poliamidowe, drążki do podciągania, latarki akumulatorowe, próbnik faz, tarcze do cięcia, materace, artykuły biurowe, rozgałęźniki, lasery, artykuły do dekoracji, adaptory.

Wykres 7. Liczba przeprowadzonych kontroli oraz liczba skontrolowanych produktów w 2013 roku w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

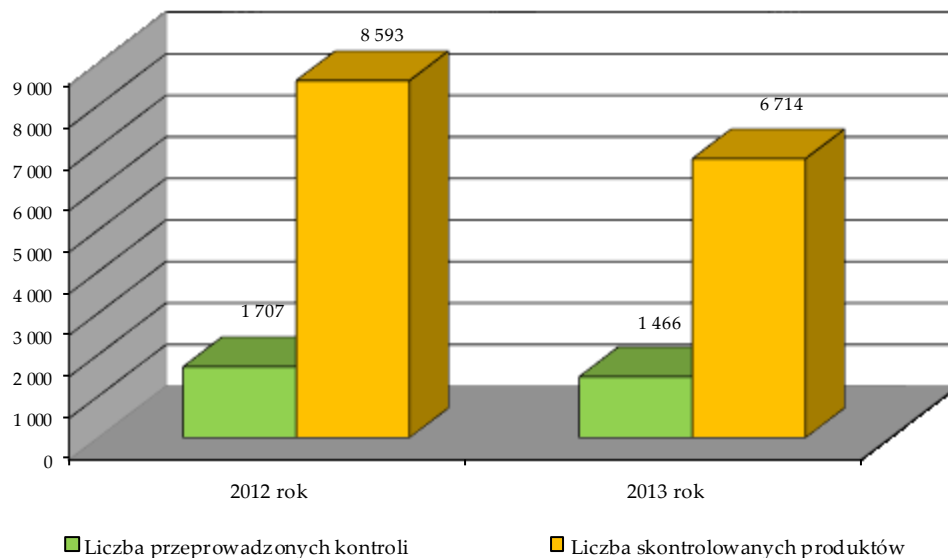
Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.1.2.1. Porównanie struktury przedmiotowej i podmiotowej kontroli w roku ubiegłym do roku 2013

W 2013 roku kontrolą objęto 6 678 partii produktów (o 22,29 proc. mniej niż w 2012 r.) w 1 466 podmiotach gospodarczych (o 14,12 proc. mniej niż w 2012 r.).

Wyraźny spadek liczby przeprowadzonych kontroli i skontrolowanych produktów w porównaniu do 2012 r. był między innymi spowodowany uchynieniem w ciągu 2012 roku dwóch aktów wykonawczych do ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych (Dz. U. Nr 81, poz. 743, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia środków przewidzianych przepisami o ogólnym bezpieczeństwie produktów w odniesieniu do produktów zawierających biocyd fumaran dimetylu (Dz. U. nr 72, poz. 621).

Wykres 8. Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli i skontrolowanych produktów w latach 2012 i 2013 w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

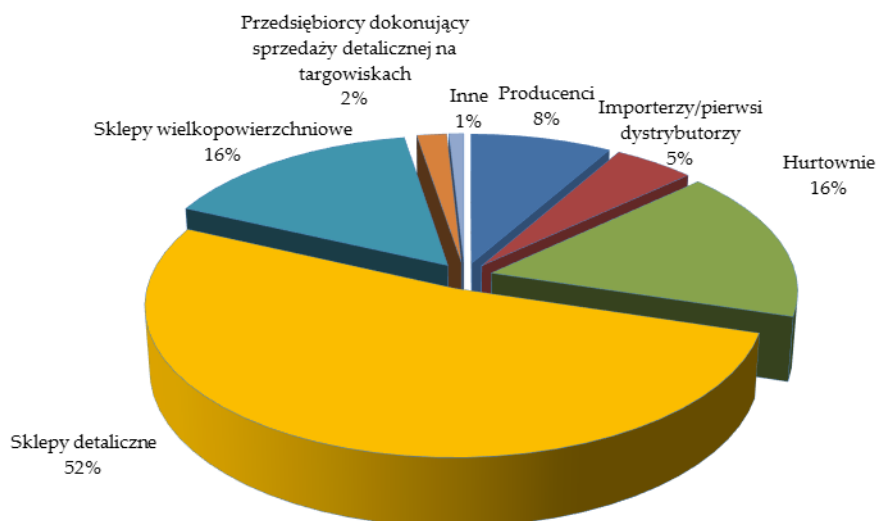
Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.1.2.2. Wyniki kontroli w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów

Kontrolami objęto 1 466 podmiotów gospodarczych, w tym:

- 764 sklepy detaliczne,
- 241 hurtowni,
- 228 sklepów wielkopowierzchniowych,
- 123 producentów,
- 71 importerów/pierwszych dystrybutorów,
- 26 przedsiębiorców dokonujących sprzedaży detalicznej na targowiskach,
- 13 innych.

Wykres 9. Struktura placówek objętych kontrolą w 2013 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Spośród wyodrębnionych grup produktów skontrolowano:

- niezmechanizowane narzędzia proste, sprzęt do majsterkowania, narzędzia ogrodnicze – 533 partii,
- artykuły dla małych dzieci – 510 partii,
- meble mieszkaniowe wypoczynkowe – 485 partii,
- meble do nauki dla dzieci i młodzieży – 421 partii,
- zimowy sprzęt sportowy – 381 partii
- sprzęt sportowo-rekreacyjny – 357 partii,
- rowery dziecięce i przyczepki rowerowe – 315 partii,
- drabiny – 290 partii,
- grille i podpałki do grilla – 274 partie,
- wyroby konfekcyjne dla dzieci – 239 partii
- sprzęt do picia – 235 partii,
- rolety i żaluzje – 227 partii,
- odzież sportowa dla dzieci – 190 partii,
- dekoracyjne lampy olejowe – 134 partie,
- noże bijakowe do ręcznych przenośnych kos do zarośli – 16 partii,
- inne – 2 107 partii.

Z uwagi na znaczne prawdopodobieństwo, że produkt nie jest bezpieczny kwestionowane były m.in.:

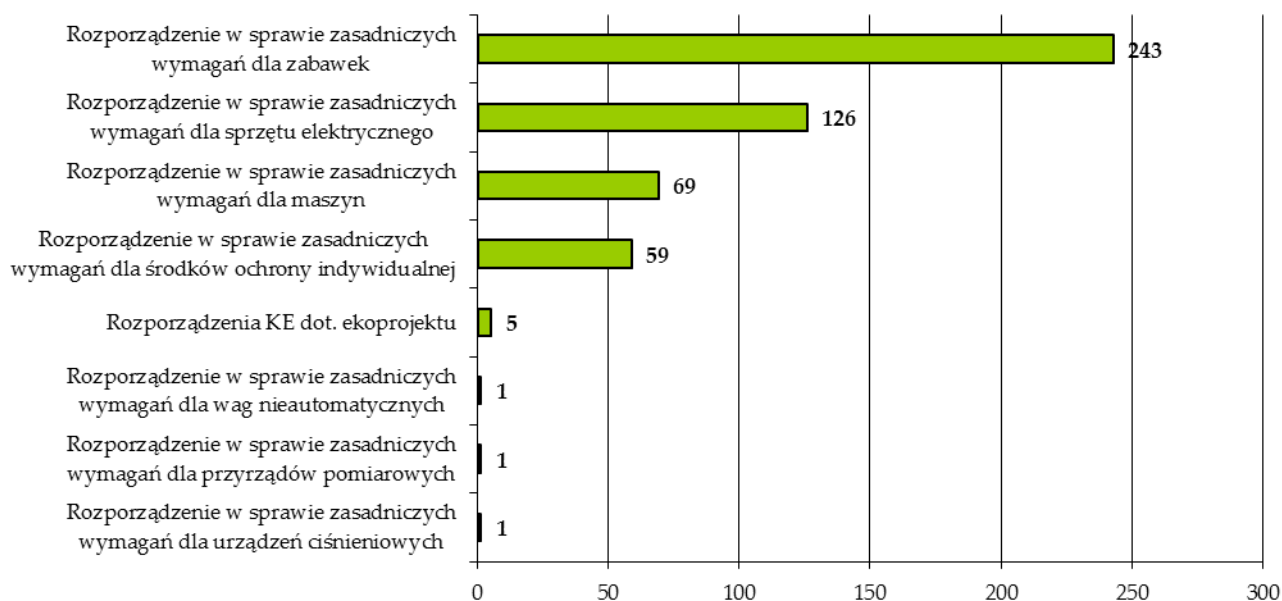
- niezmechanizowane narzędzia proste, sprzęt do majsterkowania, narzędzia ogrodnicze – ze względu na wady konstrukcyjne np. brak zabezpieczenia ostrza na trzonku;
- artykuły dla małych dzieci – ze względu na wady konstrukcyjne np. na zaniżoną szerokość pasów nośnych w nosidełkach,

- meble mieszkaniowe wypoczynkowe – ze względu na wady konstrukcyjne takie jak brak stateczności mebla, samoczynnie opadające wieka, brak zabezpieczeń na końcach wystających poza nakrętki śrub;
- meble do nauki dla dzieci i młodzieży – wady konstrukcyjne w postaci braku ograniczników w szufladach zapobiegających ich wypadnięciu;
- zimowy sprzęt sportowy – ze względu na wady konstrukcyjne, np. brak punktów montażowych;
- sprzęt sportowo-rekreacyjny – z uwagi na wady konstrukcyjne np. zbyt mała powierzchnia pomostu deskorolki, wystające końce gwintów;
- rowery dziecięce i przyczepki rowerowe – z powodu wad konstrukcyjnych np. brak osłony łańcucha;
- drabiny – z powodu np. nierównego rozmieszczenia szczebli, zbyt dużej odległości od podłoża do górnej powierzchni pierwszego szczebla, braku zabezpieczenia nakrętek śrub przed poluzowaniem czy wystających śrub z zadziorami;
- grille i podpałki do grilla – z powodu zbyt małej wysokości paleniska, braku odpowiednich uchwytów pozwalających na bezpieczne przemieszczanie grilla w trakcie pieczenia czy nieprawidłowego sposobu mocowania uchwytu do rusztu na żywność;
- wyroby konfekcyjne dla dzieci – ze względu na zastosowanie sznurków ściągających w okolicy głowy lub w innych obszarach ciała, zastosowanie małych ozdób, które mogą być łatwo odłączone lub oderwane przez dziecko, zastosowanie wolnych końców sznurka ściągającego wystających na długość wyższą niż dozwolona;
- sprzęt do picia – z powodu niewłaściwie wykonanej rurki i jej osłonki oraz zawyżoną długość słomki;
- rolety i żaluzje – ze względu na wady w konstrukcji: brak urządzenia/środka zabezpieczającego w celu ograniczenia ryzyka zadzierzgnięcia pętli, mechanizmy sterujące w formie pętli z łańcuszka kulkowego, brak umieszczenia w opakowaniu produktu środków umożliwiających trzymanie łańcuszka poza zasięgiem dzieci;
- odzież sportowa dla dzieci – ze względu na zawyżoną długość sznurków;
- dekoracyjne lampy olejowe – z uwagi na wady konstrukcyjne: brak właściwego zamknięcia wlewu paliwa, brak osłony knota, a także brak stabilności lampy lub występowanie ostrych elementów;
- tzw. imitacje (artykuły dekoracyjne i kosmetyki imitujące artykuły żywnościowe) – z uwagi na cechy stwarzające u dzieci przeświadczenie, że produkt jest artykułem spożywczym.

2.1.3. Współpraca z organami celnymi.

Skuteczną i szybką formą eliminowania wyrobów stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia, sprowadzanych z krajów trzecich, jest zatrzymywanie ich przez organ celny na granicy, przed dopuszczeniem do obrotu. W 2013 r. Inspekcja Handlowa wydała 505 opinii dotyczących spełniania wymagań określonych w przepisach prawa w zakresie systemu oceny zgodności przez wyroby wprowadzane do obrotu na polski obszar celny. Wydane opinie dotyczyły wyrobów objętych przepisami 9 aktów prawnych. Struktura opinii wydanych w 2013 r. przedstawiona została na poniższym wykresie.

Wykres 10. Struktura wydanych opinii wg poszczególnych aktów prawnych w 2013 r.

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Ponadto jeśli organ celny w toku kontroli produktów, które mają być objęte procedurą dopuszczenia do obrotu poweźmie podejrzenie o możliwości niespełniania wymagań bezpieczeństwa przez produkt, występuje do Inspekcji Handlowej lub innego organu kontroli o wydanie opinii. W 2013 r. organy celne wystąpiły do IH z 75 wnioskami o wydanie ww. opinii.

We wszystkich przypadkach opinie były negatywne.

2.2. Jakość paliw

Rok 2013 był kolejnym rokiem, w którym realizowana była kontrola jakości paliw. Kontrole te prowadzone są przez inspektorów wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej, którzy pobierają próbki, a następnie przekazują do badań w akredytowanych laboratoriach, niezależnych od kontrolowanych przedsiębiorców.

Zgodnie z ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz. 1200 ze zm.), kontroli podlegały wszystkie dostępne na polskim rynku paliwa tj. benzyna bezołowiowa RON 95 i 98, olej napędowy, biopaliwa ciekłe, gaz skroplony (LPG) oraz lekki olej opałowy. W 2013 r. kontrolą nie objęto jeszcze sprężonego gazu ziemnego (CNG) przede wszystkim z uwagi na fakt, iż kontrola tego gatunku paliwa jest bardzo skomplikowana i wymaga zmian w przepisach prawa (obecnie trwają prace nad nowelizacją ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw).

Kontroli w 2013 r. podlegali wymienieni, w ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, przedsiębiorcy, tj. przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, magazynowania lub wprowadzania paliw do obrotu. W praktyce oznacza to, iż kontroli podlegali producenci paliw, hurtownicy, magazynujący oraz przedsiębiorcy prowadzący stacje paliwowe. W 2013 r. kontrolą nie objęto przedsiębiorców transportujących paliwa z uwagi na fakt, iż do UOKiK nie wpłynął żaden wniosek Policji w tej sprawie.

Zasadniczymi celami realizowanej w 2013 r. przez Inspekcję Handlową kontroli jakości paliw były:

- eliminowanie z obrotu paliw niespełniających wymagań jakościowych,
- monitorowanie pod względem statystycznym jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wprowadzonych do obrotu (tzw. część europejska systemu),
- zebranie danych potrzebnych do sporządzenia rocznych raportów przekazywanych Radzie Ministrów oraz Komisji Europejskiej.

W związku z powyższym kontrola prowadzona była w dwóch zakresach:

- w ramach tzw. części europejskiej systemu monitorowania jakości paliw w celu sporządzenia raportu dla Komisji Europejskiej,
- w ramach pozostałych kontroli, w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu paliw niespełniających określonych wymagań jakościowych.

2.2.1. Kontrola jakości paliw ciekłych

W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. kontrola jakości paliw ciekłych objęła swoim zasięgiem stacje paliw i hurtownie zlokalizowane na terenie wszystkich województw. Łącznie skontrolowano 1453 stacje oraz 49 hurtowni posiadających zbiorniki stacjonarne (w tym 10 baz paliwowych producentów paliw i magazynujących paliwa), pobierając do analiz laboratoryjnych łącznie 1576 próbek paliw, z czego:

- w tzw. części europejskiej systemu, skontrolowano 945 stacji paliw pobierając 945 próbek (olej napędowy - 406, benzyny - 539),
- w ramach pozostałych kontroli, skontrolowano 508 stacji paliw oraz 49 hurtowni pobierając ogółem 631 próbek paliw (olej napędowy - 420, benzyny - 211), z tego 577 na stacjach paliw oraz 54 w hurtowniach dysponujących zbiornikami stacjonarnymi.

Ocena poddanych analizom laboratoryjnym próbek paliw ciekłych przeprowadzana była w odniesieniu do wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1058).

Wśród kwestionowanych próbek paliw stwierdzono, że:

- w ramach tzw. części europejskiej systemu 37 próbek paliw ciekłych nie spełniało obowiązujących wymagań jakościowych, co stanowi 3,92 proc. zbadanych w tym zakresie,
- w ramach pozostałych kontroli wymagań tych nie spełniało:
 - 45 próbek paliw ciekłych nie spełniało wymagań jakościowych, co stanowi 7,80 proc. zbadanych w tym zakresie,
 - 3 próbki paliw ciekłych nie spełniały wymagań jakościowych, co stanowi 5,55 proc. próbek zbadanych w tym zakresie.

Na podstawie otrzymanych raportów z wynikami badań, przeprowadzonych przez akredytowane laboratoria, należy stwierdzić, że ogółem 85 zbadanych próbek paliw (tj. 5,4 proc. zbadanych w tym zakresie) nie spełniało wymagań jakościowych określonych w ww. akcie prawnym. Dotyczyło: to 61 próbek oleju napędowego (7,38 proc. zbadanych w tym zakresie) i 24 próbek benzyn (3,20 proc. zbadanych w tym zakresie).

W kwestionowanych próbkach, podobnie jak w latach 2007 - 2012 stwierdzano zdecydowanie więcej przypadków, w których wymagań nie spełniał tylko jeden parametr. Dotyczyło to ponad 75 proc. wszystkich próbek niespełniających wymagań, w tym niemal 74 proc. próbek oleju napędowego i ponad 79 proc. próbek benzyn.

Biorąc pod uwagę wyniki uzyskane w 2013 r. należy zauważyć, że:

- w dalszym ciągu wśród kwestionowanych próbek paliw ciekłych zdecydowanie dominują próbki oleju napędowego (podobnie jak w latach 2004-2006 i 2008-2012; jedynie w 2007 r. nieznacznie dominowały próbki benzyn),
- utrzymująca się na niższym poziomie (podobnie, jak w latach 2007 – 2012), w porównaniu z latami 2004 – 2006, liczba próbek kwestionowanych z uwagi na przekroczoną zawartość siarki, tak w oleju napędowym, jak również w benzynach. W 2013 r. zarejestrowano 11 tego rodzaju nieprawidłowości (9 w oleju napędowym i 2 w benzynach). Stwierdzone przekroczenia zawartości siarki wahały się od 12,0 do > 1000 mg/kg przy normie max. 10 mg/kg. Dla porównania poniżej przedstawiono najwyższe odnotowane przekroczenia w zakresie parametru zawartość siarki w poprzednich latach:
 - 2012 r. - > 1500 mg/kg przy normie max. 10 mg/kg,
 - 2011 r. - > 316 mg/kg przy normie max. 10 mg/kg,
 - 2010 r. – 535 mg/kg przy normie max. 10 mg/kg,
 - 2009 r. - >500 mg/kg przy normie max. 10 mg/kg.

W 2013 roku wśród kwestionowanych parametrów w oleju napędowym zdecydowanie dominowały odporność na utlenianie (20), skład frakcyjny 95 % destyluje do temperatury (16), temperatura zapłonu (12), zawartość siarki (9), oraz skład frakcyjny do 350°C destyluje (4). Natomiast w benzynach, najczęściej kwestionowanymi parametrami były badawcza liczba oktanowa (RON) (5), destylacja – różne pkt (5), motorowa liczba oktanowa (MON) (2), zawartość siarki (2) oraz prężność par (12).

2.2.2. Kontrola jakości gazu skroplonego LPG

W roku 2013 kontrola jakości oferowanego gazu skroplonego (LPG) na stacjach paliw i w hurtowniach objęła swoim zasięgiem wszystkie województwa. Skontrolowano łącznie 496 stacji oferujących gaz skroplony (LPG) i 17 hurtowni pobierając ogółem 513 próbek gazu do analiz laboratoryjnych, w tym 496 na stacjach i 17 w hurtowniach.

W trakcie kontroli stacji paliw oferujących gaz skroplony (LPG), które zostały wylosowane przez Prezesa UOKiK stwierdzono, że:

- 10 próbek gazu skroplonego (LPG) nie spełniało obowiązujących wymagań jakościowych, co stanowi 2,31 proc. próbek zbadanych w tym zakresie.

W trakcie pozostałych kontroli stacji paliw oferujących gaz skroplony (LPG), które zostały wybrane na podstawie skarg kierowców, informacji z Policji i negatywnych wyników poprzednich kontroli stwierdzono, że:

- 1 próbka gazu skroplonego (LPG) nie spełniała wymagań jakościowych, co stanowi 1,59 proc. próbek zbadanych w tym zakresie.

W trakcie kontroli hurtowni paliw stwierdzono, że wszystkie zbadane próbki gazu skroplonego (LPG) spełniały wymagania jakościowe.

W trakcie kontroli stacji oferujących gaz skroplony (LPG) w toku badań wykonanych w akredytowanych laboratoriach kwestionowano parametry takie jak: całkowitą zawartość siarki (6 próbek) oraz badanie działania korodującego na miedzi (3 próbki).

2.2.3. Kontrola jakości biopaliw ciekłych

W 2013 r. kontrola jakości biopaliw ciekłych prowadzona była na terenie całego kraju. W trakcie kontroli skontrolowano 2 stacje i 2 hurtownie oferujących ten rodzaj paliwa, pobierając do badań laboratoryjnych 4 próbki biopaliw ciekłych (ester stanowiący samoistne paliwo B100). Próbki pobrano na terenie województwa dolnośląskiego i lubelskiego; na terenie pozostałych województw próbek nie pobrano z powodu braku biopaliwa w ofercie w dniu kontroli. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, że 2 próbki biopaliw ciekłych (B100), pobrane na stacjach paliw nie spełniały wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 18, poz. 98).

2.2.4. Kontrola lekkiego oleju opałowego w zakresie zawartości siarki

W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. do kontroli jakości lekkiego oleju opałowego wytypowano podmioty na terenie całego kraju. Próbki tego rodzaju paliwa, m. in. z uwagi na brak lekkiego oleju opałowego w ofercie bądź likwidację przedsiębiorcy, zostały pobrane na terenie dwóch województw (pomorskiego i lubelskiego), w których skontrolowano 2 podmioty, pobierając do badań 2 próbki lekkiego oleju opałowego.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, że wszystkie zbadane próbki spełniały wymagania jakościowe określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 stycznia 2007 r. w sprawie wymagań jakościowych dotyczących zawartości siarki dla olejów oraz instalacji i warunków, w których będą stosowane ciężkie oleje opałowe (Dz. U. Nr 4, poz. 30).

Podobnie jak w latach 2010, 2011 i 2012 również w trakcie kontroli w 2013 r. nie stwierdzono żadnych przekroczeń wymagań jakościowych w zakresie zawartości siarki w lekkim oleju opałowym.

2.3. Pozostałe produkty konsumenckie i usługi

2.3.1. Kontrola artykułów nieżywnościowych i usług

Działania Inspekcji Handlowej w 2013 r. w tym obszarze dotyczyły kontroli:

- produktów w zakresie:
 - spełniania wymagań określonych w przepisach prawa,
 - prawidłowości oznakowania – tj. sprawdzanie jego zgodności z wymaganiami określonymi w przepisach prawa, a także ujawnianie i eliminowanie oznaczeń wprowadzających konsumentów w błąd;
- usług w zakresie jakości i rzetelności świadczenia przez usługodawcę;
- przedsiębiorców w zakresie zgodności ich działalności z obowiązującymi przepisami prawa.

Inspekcja Handlowa, w ramach posiadanych kompetencji, sprawdzała przestrzeganie przez przedsiębiorców następujących przepisów:

2.3.1.1. W zakresie ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 475)

Od dnia 11 lipca 2013 r. obowiązują przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych (Dz. U. UE.L. Nr 342, s. 59). Inspekcja Handlowa sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o kosmetykach w zakresie znakowania, zafałszowań i prawidłowości obrotu. W związku z systematycznymi kontrolami kosmetyków w latach ubiegłych, a także z ich wynikami, w 2013 r. przeprowadzono kontrolę tych produktów oferowanych w sklepach detalicznych ze zwróceniem szczególnej uwagi na kosmetyki przeznaczone dla najmłodszych użytkowników oraz kosmetyki sprzedawane na wagę. W ramach prowadzonych działań inspektorzy pobierali również próbki do badań laboratoryjnych w celu sprawdzenia czy masa netto lub napełnienie jest zgodne z deklaracją producenta zamieszczona na opakowaniu. Skontrolowano 192 podmioty, w których sprawdzono 1 267 partii różnego rodzaju kosmetyków.

Kontrolą prawidłowości oznakowania objęto wszystkie kontrolowane partie kosmetyków, kwestionując 7,5 proc. (w 2012 r. – 8,9 proc.). Stwierdzone nieprawidłowości nie miały większego wpływu na zdrowie konsumenta, bowiem kwestionowano brak danych producenta na opakowaniu jednostkowym produktów, brak lub użycie niewłaściwego zwrotu poprzedzającego termin trwałości czy podanie nazw składników niezgodnie z nazewnictwem INCI albo podanie niepełnych nazw składników. Sprawdzając oznakowanie zwracano także uwagę na wykaz składników, oceniając czy kosmetyk zawiera substancje niedozwolone do stosowania. W toku kontroli sprawdzono również przestrzeganie deklarowanych na opakowaniach jednostkowych terminów trwałości. Do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 51 partii produktów, a zakwestionowano 3 z nich ze względu na masę rzeczywistą niezgodną z deklarowaną przez producenta na opakowaniu.

2.3.1.2. W zakresie ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63 poz. 322 z późn. zm.)

Inspekcja Handlowa, zgodnie z ustawą o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, jest upoważniona do przeprowadzania kontroli chemikaliów w zakresie oznakowania, opakowania i obrotu. W 2013 r. w tym zakresie przeprowadzono ogólnie 407 kontroli, w toku których sprawdzono 880 partii wyrobów (w 2012 roku przeprowadzono 345 kontroli, poddając ocenie 1 349 partii wyrobów).

Kontrole prowadzone były w zakresie prawidłowości i kompletności oznakowania opakowań jednostkowych substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych zgodnie z wymaganiami ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (CLP) (Dz. U. UE. L. Nr 353, s. 1), a także pod kątem zawartości substancji chemicznych w wyrobach w zakresie załącznika XVII rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz. U. UE. L. Nr 136, s. 3), , znajdujących się w obrocie detalicznym i hurtowym.

Ustalone nieprawidłowości dotyczyły braku następujących informacji na etykiecie:

- nazwy chemicznej substancji niebezpiecznej obecnej w preparacie,
- znaku ostrzegawczego lub jego słownego opisu,
- numeru telefonu producenta / dystrybutora,
- znaku ostrzegawczego lub jego słownego opisu,
- zwrotów „S” (określających warunki bezpiecznego stosowania) i „R” (wskazujących rodzaj zagrożenia).

Stwierdzano również, iż na opakowaniach znajdowały się zwroty „S” i „R” o innym brzmieniu niż to określono w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin (Dz. U. z 2012 r. poz. 1018 z późn. zm.).

Zgodnie z wymaganiami z art. 29 pkt 3 ww. ustawy Inspekcja Handlowa sprawuje również nadzór w zakresie przepisów, o których mowa w art. 67 rozporządzenia REACH – załącznik XVII – tj. badania czy wyroby oferowane konsumentom nie zawierają substancji chemicznych niedozwolonych do stosowania.

W związku z powyższym Inspekcja Handlowa przez cały 2013 r. prowadziła kontrole:

- biżuterii, biżuterii sztucznej i akcesoriów krawieckich na zawartość niklu,
- wyrobów skórzanych i włókienniczych na obecność amin aromatycznych,
- biżuterii sztucznej i akcesoriów do włosów na zawartość kadmu,
- wyrobów skórzanych i skóropodobnych na obecność fumaranu dimetylu,
- artykułów pielęgnacyjnych dla dzieci wykonanych w całości z polichlorku winylu (PCW) lub posiadających elementy z PCW pod kątem występowania ftalanów.

Łącznie sprawdzono i przebadano laboratoryjnie 311 partii wyrobów. Wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych wykazały nieprawidłowości w przypadku 35 z nich, tj.:

- w 17 pobranych próbach biżuterii sztucznej, oraz w 2 wyrobach z tworzyw sztucznych stwierdzono obecność kadmu,
- w 7 próbach akcesoriów krawieckich znajdujących się w odzieży dla dzieci i dorosłych oraz w 3 próbach biżuterii sztucznej stwierdzono obecność niklu,
- w 2 próbach wyrobów skórzanych oraz w 3 próbach wyrobów włókienniczych znajdowały się aminy aromatyczne,
- w 1 artykule dla dzieci wykryto ftalany.

W związku z informacjami o wzroście śmiertelności po zażyciu preparatów zawierających metanol, w tym zimowych płynów do spryskiwaczy szyb samochodowych, Inspekcja Handlowa w IV kwartale 2013 roku podjęła kontrole w zakresie prawidłowości oznakowania i zabezpieczenia opakowań płynów zawierających powyżej 3 proc. metanolu. Do badań laboratoryjnych pobrano 32 próby nie kwestionując żadnej z nich. W tym zakresie sprawdzano, czy opakowania jednostkowe określonych preparatów posiadały zamknięcia utrudniające otwarcie je przez dzieci (dotyczy to substancji i mieszanin bardzo toksycznych, toksycznych lub żrących oferowanych lub sprzedawanych konsumentom lub zawierających co najmniej 3 proc. metanolu lub co najmniej 1 proc. dichlorometanolu).

W toku prowadzonych w IV kwartale 2013 r. kontroli substancji chemicznych i ich mieszanin inspektorzy pobierali również do badań laboratoryjnych próby płynów do chłodziw samochodowych w celu sprawdzenia zgodności stopnia krystalizacji oraz masy netto z deklaracją producenta. W powyższym zakresie do badań pobrano 20 prób płynów, z czego zakwestionowano 1 partię płynów do chłodziw, że względu na zawyżoną temperaturę krystalizacji w deklaracji w porównaniu z rzeczywistością.

2.3.1.3. W zakresie wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 648/2004 z dnia 20 czerwca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz.U. WE. L. Nr 104, s. 1)

Inspekcja Handlowa w 2013 roku przeprowadziła kontrole prawidłowości oznakowania detergentów, w tym wyrobów chemii gospodarczej oraz wykonała w tym zakresie badania laboratoryjne. Kontrolą objęto łącznie 86 placówek, gdzie sprawdzono 403 partie wyrobów, z czego z powodu różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano 18,3 proc. partii (w 2012 - 10,7 proc.).

W zakresie oznakowania zakwestionowano 74 partie detergentów. Nieprawidłowości dotyczyły braku:

- oznakowania dotyczącego zawartości zgodnie z załącznikiem VIIA rozporządzenia o detergentach,
- oznakowania dotyczącego informacji o dozowaniu zgodnie z załącznikiem VIIB rozporządzenia o detergentach,
- nazwy handlowej lub znaku towarowego i pełnego adresu oraz numeru telefonu osoby odpowiedzialnej za wprowadzenie produktu do obrotu,
- adresu i adresu e-mailowego o ile jest dostępny oraz numeru telefonu, pod którym jest dostępny arkusz składników.

Podczas kontroli nie kwestionowano wyrobów ze względu na brak wyposażenia opakowania jednostkowego w zamknięcie utrudniające otwarcie przez dzieci.

W toku kontroli inspektorzy pobierali również do badań laboratoryjnych różnego rodzaju detergenty, w tym m.in. płyny i koncentraty do mycia naczyń, proszki i płyny do prania, środki czyszczące w celu sprawdzenia zgodności rzeczywistej masy netto produktu z deklaracją producenta. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości.

2.3.1.4. W zakresie ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 252 z późn. zm.)

W 2013 r. przeprowadzono 48 kontroli produktów biobójczych. Spośród 189 partii badanych ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu zakwestionowano 15,2 proc. partii (w 2012 r. – 7,2 proc.). Najczęściej kwestionowano brak na opakowaniach jednostkowych następujących informacji dotyczących:

- numeru serii,
- aktualnego pozwolenia na obrót produktem,
- postaci produktu,
- oznakowania informacją dotyczącą okresu od zastosowania produktu biobójczego do uzyskania skutku biobójczego, okresu między kolejnymi zastosowaniami produktu a użytkowaniem obiektu poddanego jego działaniu lub wstępu ludzi lub zwierząt na teren, gdzie produkt był stosowany,
- informacji o niezbędnym czasie wentylacji pomieszczeń poddanych zabiegowi produktem, szczegółowe informacje dotyczące odpowiedniego czyszczenia sprzętu do wykonywania zabiegów, szczegółowe środki ostrożności, jakie należy wykonać w czasie wykonywania zabiegu, przechowywania i transportu,
- określenia stężeń substancji czynnych w wartościach procentowych zamiast jednostek metrycznych,
- daty ważności.

W związku z klasyfikacją niektórych produktów biobójczych jako mieszaniny niebezpieczne, inspektorzy sprawdzali również prawidłowość ich oznakowania na zgodność z wymaganiami ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz wynikających z niej rozporządzeń wykonawczych. W powyższym zakresie kwestionowano produkty biobójcze ze względu na:

- brak na opakowaniu informacji o masie mieszaniny,
- niezgodne oznakowanie na opakowaniu z oznakowaniem wynikającym z karty charakterystyki,
- brak zwrotu wskazującego rodzaj zagrożenia,
- brak wyposażenia opakowania w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie „Δ” w przypadku mieszaniny sklasyfikowanej jako wysoce łatwopalna.

W toku prowadzonych kontroli sprawdzano również przestrzeganie obowiązku przekazywania użytkownikom produktów informacji o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, wymaganych przepisami ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.). U 10 kontrolowanych przedsiębiorców stwierdzono brak udostępnienia informacji dotyczących:

- właściwego postępowania z odpadami,
- dostępnych systemów zbiórki, zbierania i odzysku, w tym recyklingu,

- znaczenia oznaczeń stosowanych na opakowaniach.

2.3.1.5. W zakresie prawidłowości i rzetelności organizowania promocji przez duże sieci handlowe

Inspekcja Handlowa w 2013 roku przeprowadziła ogólnokrajową kontrolę prawidłowości i rzetelności promocji organizowanych przez duże sieci handlowe. Kontrolą zostało objętych 70 placówek należących do dużych sieci handlowych. W 55 placówkach (79 proc.) stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości związane z organizowaniem promocji oraz przestrzeganiem przepisów o cenach. W toku prowadzonych kontroli poddano ocenie sposób oznakowania ceną 3 488 partii produktów, stwierdzając nieprawidłowości w 1 084 przypadkach (31 proc.).

Inspektorzy sprawdzali prawidłowość i rzetelność organizowania promocji zarówno wyrobów żywnościowych, jak i nieżywnościowych.

W toku przeprowadzonych kontroli w zakresie prawidłowości organizowania promocji przez placówki należące do dużych sieci handlowych²:

- dokonano porównania cen 2 477 towarów znajdujących się w aktualnej ofercie promocyjnej z cenami sprzedaży tych towarów, obowiązującymi przed promocją wnosząc zastrzeżenia do cen 179 partii wyrobów, co stanowi 7,2 proc.;
- sprawdzono prawidłowość uwidaczniania cen wyrobów z „gratisami” oraz oferowanych w zestawach promocyjnych w przypadku 411 partii, w wyniku czego wniesiono uwagi do cen wyrobów z 43 partii – 10,5 proc. poddanych ocenie w tym zakresie;
- dokonano porównania cen i informacji podanych przy 2 831 towarach z cenami zakodowanymi w kasie, czytniku oraz podanymi w gazetkach reklamowych i stwierdzono rozbieżności w przypadku 26 partii (0,9 proc.) wyrobów poddanych ocenie;
- sprawdzono prawidłowość wyliczania cen jednostkowych i stosowania jednostek miar dla 2 377 partii towarów, wnosząc uwagi do 185 partii wyrobów, co stanowi 7,8 proc.;
- sprawdzono przestrzeganie przez przedsiębiorców przepisów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży 3 404 partii, wnosząc zastrzeżenia do 960 partii wyrobów, co stanowi 28,2 proc zbadanych w tym zakresie.

2.3.1.6. W zakresie ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666 z późn. zm.)

W 2013 roku Inspekcja Handlowa przeprowadziła na terenie całego kraju kontrolę prawidłowości obrotu akumulatorami i bateriami. Głównym celem kontroli było sprawdzenie, w jakim stopniu przedsiębiorcy wywiązują się z obowiązków wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach. Kontrolą objęto przedsiębiorców będących w rozumieniu ustawy o bateriach i akumulatorach :

² te same partie poddane były ocenie i kwestionowane w kilku zakresach.

- sprzedawcą detalicznym;
- sprzedawcą hurtowym;
- sprzedawcą hurtowym i detalicznym oferującym sprzęt elektryczny lub elektroniczny w całości albo w części zasilany bateriami lub akumulatorami lub przystosowany do tego rodzaju zasilania.

Ogółem skontrolowano 210 przedsiębiorców oferujących baterie i akumulatory. Kontrolą objęto 1 227 partii baterii i akumulatorów. Zakwestionowano 63 partie skontrolowanych wyrobów, tj. 5,1 proc. (w 2012 r. – 8,8 proc.) wszystkich skontrolowanych, w tym 23 partie baterii i 33 partie akumulatorów oraz 7 partii sprzętu elektrycznego.

W toku kontroli u sprzedawców hurtowych i detalicznych pobrano do badań 89 partii baterii oraz akumulatorów. Wyniki badań przeprowadzonych w Specjalistycznym Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów w Łodzi w zakresie zawartości kadmu, ołowiu i rtęci, dały podstawę do zakwestionowania 4 przebadanych próbek ze względu na zawartość przekraczającą 0,0005 proc. wagowo rtęci i brak wymaganego w takim przypadku oznakowania symbolem chemicznym Hg, tj. niespełnienie wymagań określonych w art. 8 i 9 ustawy o bateriach i akumulatorach. Kontrolowani przedsiębiorcy podjęli dobrowolne działania naprawcze mające na celu prawidłowe oznakowanie zakwestionowanych wyrobów.

W toku prowadzonych działań kontrolnych sprawdzono również prawidłowość zaprojektowania i oznakowania sprzętu. W powyższym zakresie oględzinom poddano ogółem 180 partii sprzętu elektrycznego lub elektronicznego w całości albo w części zasilanego bateriami lub akumulatorami lub przystosowanego do tego rodzaju zasilania. Stwierdzono, że wszystkie ww. wyroby były zaprojektowane w sposób umożliwiający łatwe usunięcie z nich zużytych baterii i zużytych akumulatorów, zgodnie z wymaganiami art. 11 ust. 1 ustawy o bateriach

i akumulatorach. Zakwestionowano 7 partii sprzętu, w którym zamontowane zostały baterie lub akumulatory z uwagi na brak w instrukcji informacji wymienionych w art. 11 ust. 2 ustawy o bateriach i akumulatorach.

2.3.1.7. W zakresie produktów włókienniczych

Od 8 maja 2012 r. obowiązują przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylene dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE (Dz. U. UE.L.2011 Nr 272, s.1). Dotychczasowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i znakowania produktów włókienniczych (Dz. U. Nr 81, poz. 743 z późn. zm.) wydane na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275 z późn. zm.) zostało uchylone. Niemniej jednak do dnia 9 listopada 2014 r. na rynku mogą znajdować się wyroby wprowadzone do obrotu jeszcze przed 8 maja 2012 r., oznakowana zgodnie z obowiązującym jeszcze wtedy rozporządzeniem włókienniczym.

Inspekcja Handlowa w 2013 roku, podobne jak w roku ubiegłym, przeprowadziła

całoroczną kontrolę wyrobów włókienniczych – wyrobów pościelowych i ręczników, wyrobów pończoszniczych, szali, apaszek i chust oraz wyrobów konfekcyjnych dla dzieci. W toku powyższych działań skontrolowano 567 przedsiębiorców. Sprawdzono jakość 4 079 partii produktów, zaś laboratoryjnie przebadano 513 partii. Ze względu na różnego rodzaju nieprawidłowości, które zostały stwierdzone w toku badań organoleptycznych zakwestionowano 28,4 proc. (w 2012 r. – 28,8 proc.) partii wyrobów włókienniczych.

Wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych wykazały nieprawidłowości w 42,5 proc. przebadanych partii, gdzie głównie stwierdzono niezgodność rzeczywistego składu surowcowego ze składem deklarowanym na etykiecie oraz niezgodność deklaracji producenta w zakresie wskaźników użytkowych. Zakwestionowane wyroby w związku z nieprawidłowymi wynikami badań oraz oznakowaniem zostały wycofane z obrotu.

2.3.1.8. W zakresie ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej (Dz. U. Nr 153, poz. 903)

Kontrolę przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych³⁾, przepisów art. 6 ust. 1, 2 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej prowadziły cały rok 2013 wszystkie inspektoraty Inspekcji Handlowej. Celem kontroli było sprawdzenie, w jakim stopniu przedsiębiorcy wywiązują się z obowiązków wynikających ze wskazanych przepisów.

W omawianym okresie kontrolą objęto łącznie 511 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż detaliczną cyfrowych odbiorników. W toku prowadzonych kontroli nieprawidłowości stwierdzono u 32 z nich, które dotyczyły naruszenia art. 6 ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej.

2.3.1.9. W zakresie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów (Dz. U. UE. L. Nr 342, s. 46)

Przepisy rozporządzenia zaczęły obowiązywać od 1 listopada 2012 r. i stały się wiążące dla wszystkich opon klasy C1, C2, C3 wyprodukowanych po 1 lipca 2012 r. Obowiązki o których w powyższym rozporządzeniu nie obejmują takich opon jak m.in.: bieżnikowanych, terenowych do użytku profesjonalnego, kolcowanych, zapasowych typu T do użytku tymczasowego, o indeksie prędkości poniżej 80 km/godz., czy zaprojektowanych do montażu w pojazdach.

W związku z wprowadzaniem nowych obowiązków dla dostawców (producentów i importerów) oraz dystrybutorów opon pojazdów w zakresie ich znakowania Inspekcja Handlowa podjęła w III kwartale 2013 r. kontrolę pilotażową w celu sprawdzenia, czy przedsiębiorcy stosują się do nowych przepisów.

³⁾ Zgodnie z art. 2 pkt 3) ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej przez odbiornik cyfrowy należy rozumieć odbiornik cyfrowy, o którym mowa w art. 2 pkt 23 a ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.), tj.: urządzenie konsumenckie służące do odbioru cyfrowych transmisji telewizyjnych zawierające co najmniej tuner (obejmujący głowicę wysokiej częstotliwości i demodulator), demultiplekser i dekodery odbieranych usług oraz wyświetlacz obrazu (i DTV) albo niezawierające takiego wyświetlacza obrazu.

Celem rozporządzenia było zwiększenie bezpieczeństwa oraz efektywności ekonomicznej i środowiskowej poprzez promowanie opon pozwalających na obniżenie zużycia paliwa, które są bezpieczne i charakteryzują się niskim poziomem hałasu. Uwidacznianie etykiety na oponach w punkcie ich sprzedaży, jak również w technicznych materiałach promocyjnych, powinno sprawić, że dystrybutorzy oraz konsumenci, w momencie i miejscu podejmowania decyzji o zakupie otrzymują najważniejsze informacje na temat podstawowych parametrów, które umożliwiają dokonanie świadomego wyboru opon.

Wśród 25 skontrolowanych przedsiębiorców nieprawidłowości ujawniono u 1 dostawcy. Sprawdzeniem objęto 116 partii wyrobów i w przypadku 8 partii opon, wyeksponowanych na sali sprzedażowej inspektorzy stwierdzili brak oznakowania informacjami wymaganymi przez ww. rozporządzenie.

2.3.1.10. W zakresie legalności i rzetelności przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie

W ramach działań podjętych przez Inspekcję Handlową w zakresie legalności i prawidłowości działania przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie objęto kontrolą 89 przedsiębiorców. Różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono u 70 z nich, co stanowi prawie 79 proc. wszystkich skontrolowanych.

Do najczęstszych należało:

- prowadzenie przez 41 przedsiębiorców działalności gospodarczej w zakresie usług hotelarskich bez ważnej decyzji lub promesy o zaszeregowaniu obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii (co stanowi 46 proc. wszystkich skontrolowanych przedsiębiorców),
- udostępnianie konsumentom nierzetelnych informacji, np. w materiałach reklamowych w przypadku 23 przedsiębiorców (ok. 25,8 proc.),
- niespełnianie przez 22 obiekty hotelarskie wymagań budowlanych, przeciwpożarowych lub sanitarnych (24,7 proc.),
- nieprzestrzeganie przez 11 przedsiębiorców art. 44 ustawy o usługach turystycznych (12,4 proc.),
- brak uwidocznionego cennika usług hotelarskich u 9 skontrolowanych przedsiębiorców (10,1 proc.),
- brak lub niepełne informacje podane w cennikach usług dodatkowych (np. gastronomicznych, internetowych, bagażowych) prowadzonych przez 6 skontrolowanych przedsiębiorców (6,7 proc.).

2.3.2. Kontrola artykułów rolno-spożywczych i usług gastronomicznych

W 2013 r. Inspekcja Handlowa przeprowadziła, zgodnie ze swoimi kompetencjami, kontrole środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w handlu detalicznym (także w obrocie hurtowym i gastronomii).

Zakres kontroli obejmował przede wszystkim sprawdzenie jakości handlowej (w tym oznakowania) oferowanych produktów, ich identyfikacji na podstawie dowodów dostaw, warunków przechowywania, przestrzegania wyznaczonych terminów ważności, legalności działania przedsiębiorców i posiadania przez pracowników mających bezpośredni kontakt z żywnością odpowiednich orzeczeń lekarskich.

Badania w większości realizowanych kontroli były ukierunkowane na ujawnianie zafałszowań środków spożywczych. W pierwszej kolejności typowano do oceny produkty objęte szczegółowymi wymaganiami, określonymi w rozporządzeniach wspólnotowych i dyrektywach zaimplementowanych do prawodawstwa krajowego oraz produkty, w stosunku do których istniało uzasadnione podejrzenie o naruszenie przepisów (np. na podstawie wyników poprzednich kontroli, skarg i informacji od konsumentów i innych uczestników obrotu).

Na większą skalę niż w latach poprzednich sprawdzano artykuły mrożone z różnych grup towarowych. Z przeprowadzonych kontroli mrożonych wyrobów garmażeryjnych sporządzono obszerną informację wraz z poradnikiem dla konsumentów, zaś z kontroli mrożonych produktów rybołówstwa przygotowano informację oraz szczegółowe zestawienie wyników badań laboratoryjnych. Informacje opublikowane zostały na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Nowymi tematami podjętymi przez Inspekcję Handlową w 2013 roku (tj. dotychczas nie wyodrębnianymi z ogólniejszych tematów) były kontrola żywności bezglutenowej oraz kontrola prawidłowości wprowadzania do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2013 r. przeprowadzono łącznie 8 734 kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność handlową w zakresie artykułów spożywczych przeznaczonych dla konsumentów i gastronomicznych (w 2012 r. – 8 870), oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, tj. w:

- 6 259 placówkach handlu detalicznego oprócz wielkopowierzchniowych (w 2012 r. – 6 222),
- 1 244 sklepach wielkopowierzchniowych i magazynach centralnych sieci handlowych (w 2012 r. – 1 119),
- 726 placówkach gastronomicznych (w 2012 r. – 1 015),
- 313 hurtowniach prowadzących sprzedaż środków spożywczych przeznaczonych dla konsumentów (w 2012 r. – 277),
- 6 małych zakładach produkcyjnych oferujących bezpośrednio konsumentom finalnym środki spożywcze (w 2012 r. – 5),
- 176 punktach detalicznych i gastronomicznych na targowiskach (w 2012 r. – 185),
- 10 placówkach prowadzących sprzedaż na odległość (przez Internet) (w 2011r. - 47).

W ogólnej liczbie kontroli środków spożywczych 928 kontroli dotyczyło materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w 2012r. – 1 206).

Niezależnie od powyższego przeprowadzono 17 kontroli w placówkach handlu detalicznego w zakresie oznakowania karmy dla zwierząt domowych (towarzyszących) (w 2012r. – 128).

Ogółem skontrolowano 146 472 partii towarów (w 2012 r. – 160 156 partii), w tym:

- 143 366 partii artykułów rolno-spożywczych (w 2012 r. – 156 167),
- 2 990 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w 2012 r. – 3 378)
- 116 partii karmy dla zwierząt towarzyszących (w 2012 r.-611 partii)

Ujawnienie chociażby jednej niezgodności z zakresu wykonywanej kontroli spowodowało zakwestionowanie 25 094 partii, tj. 17,1 proc. (w 2012 r. – 14,6 proc.), m.in. z uwagi na⁴:

- wady jakości – 9,5 proc. partii (w 2012 r. – 8,2 proc.);
- nieprawidłowe oznakowanie –18,6 proc. partii (w 2012 r. – 15,6 proc.);
- niezgodną z deklarowaną zawartość netto – 1,1 proc. próbek (w 2012 r. – 1,3 proc.);
- „przeterminowanie” – 10,3 proc. partii (w 2012 r. – 9 proc.), przy czym partie zakwestionowane stanowiły często pojedyncze sztuki.

W porównaniu do wyników kontroli za 2012 r. o 3 punkty procentowe wzrósł udział towarów z nieprawidłowym oznakowaniem.

2.3.2.1. Jakość produktów żywnościowych – badania organoleptyczne i fizykochemiczne

Oceny jakości środków spożywczych dokonano na podstawie badań cech organoleptycznych, parametrów fizykochemicznych i składu produktów w odniesieniu do wymagań przepisów wspólnotowych i krajowych oraz deklaracji producenta.

Badania przeprowadzano głównie w laboratoriach urzędowej kontroli żywności należących do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Część badań organoleptycznych (np. w przypadku pieczywa, owoców i warzyw, elementów mięsa i drobiu oferowanych „luzem”) oraz odnoszących się do sprawdzenia objętości i masy (np. w przypadku jaj z zadeklarowaną klasą wagową) przeprowadzana była bezpośrednio w kontrolowanej placówce.

W 2013 r. zbadano jakość:

- 5 027 partii towarów żywnościowych (w 2012 r. – 4 862);
- 1 908 partii surowców i wyrobów w gastronomii (w 2012 r. – 3 001).

Niewłaściwą jakość stwierdzono w przypadku:

- 594 partii towarów żywnościowych, tj. 11,8 proc. (w 2012 r. – 11,3 proc.);
- 113 partii surowców i wyrobów w gastronomii, tj. 5,9 proc. (w 2012 r. – 2,7 proc.).

Odsetek liczby partii zakwestionowanych w liczbie partii zbadanych wybranych rodzajów produktów przedstawia się następująco:

Tabela nr 2

⁴ Podane poniżej odsetki zakwestionowanych partii odnoszą się do liczby partii ocenionych w danym zakresie.

Lp.	Wybrane grupy środków spożywczych sprawdzone w zakresie jakości	Liczba partii		proc. (3:2)
		zbadanych	zakwestio- nowanych	
	1	2	3	4
1.	Masło	122	45	36,9
2.	Ryby i przetwory rybne (gł. mrożone głaz.)	431	133	30,9
	<i>w tym: konserwowane sardynki, tuńczyk</i>	18	7	38,9
3.	Przetwory owocowe i warzywne (bez mrożonek)	175	35	20,0
	<i>w tym: dżemy, marmolady, powidła itp.</i>	110	10	9,0
4.	Mrożonki (wyroby kulinarne, owocowe i warzywa)	323	62	19,2
5.	Mleko i przetwory mleczne (bez masła)	497	77	15,5
6.	Jaja spożywcze	197	26	13,2
7.	Wyroby garmażeryjne	131	16	12,2
	<i>w tym: gotowe dania</i>	70	9	12,9
8.	Wyroby cukiernicze	100	11	11,0
	<i>w tym kakaowe i czekoladowe</i>	25	4	16,0
9.	Lody, desery	33	3	9,1
10.	Napoje alkoholowe	238	18	7,6
	<i>w tym: wyroby winiarskie</i>	96	13	13,5
	<i>wyroby spirytusowe</i>	50	0	0
11.	Drób i przetwory drobiowe	189	14	7,4
12.	Mięso i przetwory mięsne	805	58	7,2
	<i>w tym: mięso wołowe (i cielęce)</i>	32	2	6,2
13.	Pieczыwo i wyroby piekarskie	276	15	5,4
14.	Oliwa z oliwek	19	1	5,3
15.	Produkty w gastronomii	1908	113	5,9
	<i>w tym: napoje alkoholowe</i>	79	21	26,6
	<i>napary kawowy</i>	26	5	19,2
	<i>wyroby kulinarne</i>	994	81	8,1
16.	Produkty rolnictwa ekologicznego	334	52	15,6
17.	Żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego	31	3	9,7
18.	Produkty ChOG, ChNP, GTS	80	5	6,2

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Należy zaznaczyć, że przedstawiony w tabeli odsetek zakwestionowanych towarów odnosi się do wyrobów poddanych badaniom, a nie do wszystkich znajdujących się w obrocie. Nie jest on w pełni reprezentatywny dla całej branży, gdyż do badań laboratoryjnych w pierwszej kolejności pobierane były próbki towarów, co do których istniało podejrzenie, iż nie spełniały wymagań jakościowych, rzadziej próbki pobierano z losowo wybieranych produktów. W większości kontrolowanych produktów odchylenie parametrów jakościowych było niewielkie, ale były również i takie produkty, w których badane parametry w sposób znaczący (a nawet rażąco) odbiegały od określonych w przepisach standardów lub

deklarowanych przez producentów. Stwierdzano nierzadko także produkty zafałszowane.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały:

- w mleku i przetworach mlecznych, w tym produktach z mleka koziego i owczego – wady organoleptyczne (np. w maśle: nieczysty, obcy smak i zapach, lekko kwaśny smak, posmak spalenizny, masło wilgotne z widocznymi kroplami wolnej wody, słaba luźna struktura, lepka ciągnąca się, rozwarstwiająca się, niejednolita konsystencja, mączysta; w serze typu gouda nieczysty, gorzki, piekący smak i zapach), zawyżona zawartość wody i suchej masy beztuszczowej w maśle, obecność tłuszczu obcego i steroli pochodzenia roślinnego w maśle i serach, istotne różnice pomiędzy zadeklarowaną a rzeczywistą zawartością białka lub tłuszczu w różnych produktach mlecznych;
- w mrożonych wyrobach kulinarnych – niewłaściwe cechy organoleptyczne (np. twarda konsystencja ciasta i mało wyraźny smak grzybów w przypadku uszek z grzybami, obecność pierogów rozklejonych z wyraźnym wyciekaniem nadzienia w przypadku pierogów z serem), zaniżona zawartość nadzienia (np. było 32,1 proc., 33,5 proc. zamiast nie mniej niż 40 proc. dla naleśników z serem), zaniżonej zawartości składnika mięsnego (w fasolce po bretońsku było 8,7 proc., 9,5 proc. zamiast 12,3 proc.), zaniżona zawartość składnika wymienionego w nazwie i składzie produktu (np. ryżu w daniu meksykańskim z warzywami, ryżem i kawałkami kurczaka było 15 proc. zamiast 17 proc. zamiast 26 proc.) lub brak zadeklarowanego składnika (np. koncentratu pomidorowego w zapiekance);
- w jajach spożywczych – niewłaściwa klasyfikacja wagowa jaj (np. w partii oznaczonej kategorią *bardzo duże XL* stwierdzono 55 proc. jaj o niższej kategorii wagowej);
- w oliwie z oliwek – w oliwie najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia stwierdzono nieprawidłową wartość gęstości optycznej K_{270} (wynik 0,26, przy normie do 0,22);
- w przetworach owocowych – niewłaściwe cechy organoleptyczne, (np. niewłaściwa barwa, wyczuwalny obcy smak i zapach lub osłabiony smak dżemów, wyraźnie żółta konsystencja konfitur), niższa zawartość ekstraktu ogólnego, niewłaściwy wygląd opakowań jednostkowych dżemu (tj. zabrudzenia dżemem z obecną pleśnią), obecność niedozwolonej substancji konserwującej w powidłach, przy jednoczesnym uwidocznieniu napisu „nie zawiera konserwantów”, niższa zawartość cukrów w konfiturze ekologicznej (tj. wynik 35,2 proc. i 34,6 proc., deklaracja 40g/100g);
- w produktach rolnictwa ekologicznego – wady organoleptyczne, niezgodność z deklaracją producenta lub wymaganiami prawa (np. wyższa zawartość 5-hydroksymetylofurfuralu (HMF) w miodach, niższa zawartość ekstraktu ogólnego w powidłach i dżemach; niższa zawartość owoców w musli, wyższa zawartość tłuszczu w wyrobach cukierniczych);
- w mrożenkach owocowych i warzywnych (jedno- i wieloskładnikowych) – niewłaściwe cechy organoleptyczne (np. obecność owoców oblodzonych i oszronionych, zlepieńców trwałych, znacznej ilości szronu, drobnych kryształków i bryłek lodu, obecność owoców zepsutych, nadgniłych, ze zmianami enzymatycznymi), niezgodna z zadeklarowaną zawartość składników, pomimo uwzględniania tolerancji na poziomie ± 15 proc. (np. jeżyn było 8 proc. zamiast 15 proc., malin – 11 proc. zamiast 20 proc. w „mieszance

owoców leśnych”; natomiast w „kompozycji warzywnej” kalafiora było 12 proc. zamiast 30 proc. ;

- w mrożonych produktach rybołówstwa – niewłaściwe cechy organoleptyczne (np. niedokładne opracowanie ryb – pozostawienie gonad oraz płetw piersiowych w tuszach głęboko mrożonych, bardzo intensywny nieprzyjemny zapach przed i po rozmrożeniu świadczący o rozpoczęciu procesu psucia krewetek koktajlowych gotowanych obranych mrożonych glazurowanych, bardzo miękka gąbczasta tekstura oraz po obróbce termicznej wyczuwalny gorzki posmak filetów rybnych mrożonych glazurowanych, filety rybne w postaci zlepieńca trwałego, wskazującego na rozmrożenie i ponowne zamrożenie produktu), zawyżona zawartość glazury (lodu) w stosunku do deklaracji (np. przy deklaracji glazury 10 proc. stwierdzono do 20 proc., przy deklaracji 35 proc. stwierdzono do 44 proc.), zaniżona masa ryb po usunięciu glazury (np. deklarowano 375 g a stwierdzono 338,3 g, deklarowano 700 g a stwierdzono 581,1 g), obecność fosforu dodanego niezadeklarowanego na opakowaniach produktów, skład niezgodny z deklaracją zamieszczoną na opakowaniu mieszanki owoców morza w glazurze z uwagi na niższą zawartość żółtego mięczaka jadalnego, obniżona zawartość białka w stosunku do zadeklarowanej na opakowaniu jednostkowym w wartości odżywczej, obecność soli, której nie deklarowano w oznakowaniu;
- w wyrobach kulinarnych i napojach oferowanych w zakładach gastronomicznych – brak składnika zadeklarowanego w oznakowaniu lub obecność składnika niezadeklarowanego (np. w karcie menu dla potrawy „szisz kebab” deklarowano mielone mięso cielęce, a w wyniku badań stwierdzono obecność mięsa drobiu i brak wołowiny), zafałszowanie sera będącego składnikiem pizzy (o czym świadczyła m.in. obecność tłuszczu obcego w ilości 91,86 proc.), niższa moc wódki w stosunku do deklaracji producenta (np. w wódce o mocy 40 proc. obj. według deklaracji na etykiecie, w próbkach z zakupu kontrolnego stwierdzono 37,9 proc. obj. \pm 0,5 i 39, proc. obj. \pm 0,5, a w próbce pobranej z oryginalnie zamkniętej butelki 38,1 proc. obj. \pm 0,5), niższy udział surowca kawy w jej naparach w stosunku do deklaracji (np. stwierdzono 6,1 g kawy przy deklaracji 10 g);
- w pieczywie i wyrobach garmazeryjnych oferowanych bez opakowań – w pieczywie: niewłaściwa elastyczność mięksiszu oraz kruszenie się kromek przy krojeniu chleba, masa pieczywa obniżona w stosunku do deklaracji (np. masa bułek wynosiła 56,2 g, 61,7 g, 61,8 g zamiast 70 g, masa chleba wynosiła 466,1 g zamiast 500 g), niezgodna z deklaracją zawartość tłuszczu; w wyrobach garmazeryjnych: niepożądane cechy organoleptyczne (obecność chrząstek w nadzieniu w krokietach z mięsem), niezgodność z deklaracją rodzaju farszu naleśników (deklarowano, że są to naleśniki z mięsem, a faktycznie zawierały kapustę z grzybami), niższa od deklarowanej zawartość farszu/nadzienienia w pierogach, w uszkach i gołąbkach (np. było od 25 proc. do 35 proc. zamiast 40 proc. lub 20 proc. zamiast 25 proc.);
- w produktach chronionych w ramach systemów jakości Unii Europejskiej tj. Chroniona Nazwa Pochodzenia (ChNP), Chronione Oznaczenia Geograficzne (ChOG) lub Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS) – różnego rodzaju niezgodności ze specyfikacją danego produktu lub z deklarowaną w oznakowaniu jakością handlową (np.

zbyt niska zawartość pyłku przewodniego w miodzie drahimskim lipowym, niższa zawartość wody w szynce parmeńskiej Prosciutto di Parma);

- w fermentowanych napojach winiarskich – niższa zawartość alkoholu (np. w winie owocowym aromatyzowanym stwierdzono 12,6 proc. obj., a deklarowano 14 proc. obj.), niższa zawartość popiołu (w winie z soku winogronowego stwierdzono 0,73 g/l i 0,72 g/l, a powinno być nie mniej niż 1,0 g/l), niższy poziom słodkości nalewek na winie owocowym „bardzo słodkich” (np. cukrów ogółem było 183,2 g/l, a zgodnie z wymaganiami prawnymi winno być powyżej 250 g/l), niższa kwasowość ogólna, wyższa kwasowość lotna;
- w produktach bezglutenowych – niezgodna z deklaracją w wartości odżywczej zawartość tłuszczu, białka (po uwzględnieniu tolerancji);
- w mięsie i przetworach mięsnych – wady organoleptyczne (np. w konserwie turystycznej drobiowo-wieprzowej słabo zachowany kształt, szary odcień barwy, bardzo miękka, pastowata konsystencja), podwyższona zawartość tłuszczu (np. w mięsie mielonym stwierdzono 16,1 proc. zamiast zadeklarowanego do 12 proc.), obecność fosforu dodanego, którego nie wykazano w składzie, niezgodna z deklaracją zawartość białka, obecność mięsa innego gatunku niedeklarowanego w składzie.

Przyczynami nieprawidłowości stwierdzanych w produktach było m.in.: niewłaściwe prowadzenie procesów technologicznych, niewłaściwa jakość użytych surowców lub ich podmiana na tańsze substytuty, nieprawidłowe przechowywanie surowców i gotowych produktów, niezgodne z przepisami stosowanie substancji dodatkowych. W części przypadków stwierdzone niezgodności wskazywały na celowe zafałszowywanie, o czym świadczyła np. wykryta laboratoryjnie obecność tańszego gatunku mięsa w wyrobach mięsnych deklarowanych jako jednoskładnikowe, obecność tłuszczu innego niż mleczny w maśle i serach.

W związku z odnotowanymi w Republice Czeskiej przypadkami zatruc skążonym alkoholem, Inspekcja Handlowa w pierwszym i drugim kwartale 2013 r. zbadała jakość handlową napojów spirytusowych, głównie pod kątem zawartości metanolu. W pobranych 35 próbkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3.2.2. Zawartość netto środków spożywczych

Podczas badań laboratoryjnych sprawdzono zawartość netto ocenianych produktów. Niższą od deklarowanej przez producenta zawartość netto stwierdzono w odniesieniu do 82 próbek z 7 423, co stanowiło 1,1 proc. skontrolowanych w tym zakresie. Ustalenia te nie obejmują weryfikacji klasy wagowej jaj (podanej w punkcie 2.3.2.1.).

2.3.2.3. Prawidłowość oznakowania środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Łącznie w 2013 r. oceniono oznakowanie 57 525 partii środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w 2012 r. – 60 996 partii). Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości zakwestionowano 10 717 partii, tj. 18,6 proc. (w 2012 r. – 15,5 proc.). Odsetek ten wyniósł 19,6 proc. w grupie środków spożywczych i 1 proc. w przypadku materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Odsetek liczby partii zakwestionowanych w liczbie partii zbadanych wybranych grup produktów objętych łącznie kontrolami planowymi i nieplanowymi przedstawia się następująco:

Tabela nr 3

Lp.	Wybrane grupy środków spożywczych sprawdzone w zakresie oznakowania	Liczba partii		proc. (3:2)
		zbadanych	zakwestionowanych	
	1	2	3	4
1.	Pieczywo i wyroby piekarskie (w tym ciasta, ciastka w cukierniach)	2880	1602	55,6
2.	Mięso i przetwory mięsne	9550	4394	46,0
	<i>w tym: mięso wołowe (i cielęce)</i>	129	45	34,9
3.	Drób i przetwory drobiowe	1598	706	44,2
4.	Miód	610	252	41,3
5.	Jaja spożywcze	777	262	33,7
6.	Ryby i przetwory rybne	2082	479	23,0
	<i>w tym: sardynki, tuńczyk, bonito</i>	56	7	12,5
7.	Produkty rolnictwa ekologicznego	1065	199	18,7
8.	Żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego	183	33	18,0
9.	Wyroby garmażeryjne	1012	160	15,8
	<i>w tym: gotowe dania</i>	477	41	8,6
10.	Kawa, herbata, herbatki	1104	131	11,9
11.	Produkty ChNP), ChOG) oraz GTS	257	23	8,9
12.	Mrożonki (wyroby kulinarne, owocowe, warzywne)	1613	122	7,6
13.	Wyroby cukiernicze	5985	437	7,3
	<i>w tym: wyroby kakaowe i czekoladowe</i>	149	0	0,0
14.	Orzechy i przetwory z orzechów, przekąski (np. chipsy, paluszki)	349	13	3,7
15.	Oleje i tłuszcze jadalne	1637	47	2,9
	<i>w tym: "miksiy"</i>	20	4	20,0
	<i>margaryna</i>	172	0	0,0
	<i>oliwa z oliwek</i>	239	10	4,2
	<i>masło</i>	248	9	3,6
16.	Napoje bezalkoholowe	1089	31	2,8

17.	Przetwory owocowe i warzywne (bez mrożonek)	2358	58	2,5
	<i>w tym: dżemy, konfitury, marmolady itp.</i>	275	6	2,2
18.	Mleko i przetwory mleczne (bez masła)	7707	193	2,5

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Kontrole wykazały, że dużą część nieprawidłowo oznakowanych produktów spożywczych stanowiły artykuły oferowane luzem, choć w przypadku tej formy sprzedaży przepisy wymagają, by sprzedawca prezentował konsumentom jedynie podstawowe informacje (nie tak szczegółowe jak w przypadku żywności opakowanej).

Do najpoważniejszych lub najczęstszych nieprawidłowości w oznakowaniu opakowań produktów poddanych ocenie należało:

- użycie nazwy mylącej co do rodzaju produktu, nieadekwatnej do składu (wskazanego w wykazie składników), stosowanie podwójnego – sprzecznego nazewnictwa lub niepodawanie nazwy rodzajowej w ogóle,
- umieszczanie na opakowaniu nieprawdziwych informacji opisujących produkt,
- stosowanie sugestywnej szaty graficznej opakowań z wizerunkami składników i wyeksponowanymi napisami wskazującymi na rodzaj użytych surowców, których w rzeczywistości nie było w produkcie albo były w minimalnych ilościach, nieupoważniających do podkreślania ich w oznakowaniu,
- sugerowanie szczególnych właściwości, mimo iż produkt nie różnił się od podobnych,
- niepodawanie ilościowej zawartości składników występujących w nazwach wyrobów,
- nierzetelny wykaz składników,
- nieprawidłowości w znakowaniu wartością odżywczą, np. podanie niepełnego wykazu składników odżywczych, nieprawidłowa kolejność składników w wykazie,
- niespełnienie wymagań ustanowionych przepisami szczególnymi dla danej grupy produktów.

W przypadku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością stwierdzone nieprawidłowości w zakresie oznakowania dotyczyły:

- braku wszystkich lub jednej z następujących informacji: „do kontaktu z żywnością” lub symbolu „kieliszka z widelcem”, nazwy/nazwy handlowej oraz adresu lub informacji o siedzibie producenta/przetwórcy/sprzedawcy odpowiedzialnego za wprowadzenie do obrotu i mającego siedzibę we Wspólnocie,
- oznakowania nieprawidłowym symbolem graficznym „do kontaktu z żywnością” (niezgodnym z ze wzorem przedstawionym w przepisach),
- nie dołączenia do wyrobów specjalnych zaleceń odnośnie użytkowania, wskazanych w deklaracji zgodności, których należy przestrzegać w celu ich bezpiecznego i właściwego użytkowania (np. że nie są przeznaczone do napojów alkoholowych czy do mikrofali),

- braku oznakowania w języku polskim,
- zastosowania oznakowania wprowadzającego w błąd odnośnie kraju pochodzenia.

Stwierdzonym naruszeniem było również niedopełnienie obowiązków w zakresie deklaracji zgodności dotyczącej materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

2.3.2.4. Aktualność terminów przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości

Podczas kontroli sprawdzono aktualność terminów przydatności do spożycia lub dat minimalnej trwałości 132 909 partii środków spożywczych, stwierdzając przeterminowanie w przypadku 13 529 partii, tj. 10,2 proc. ocenionych (w 2012 r. – 8,9 proc.).

Na zakwestionowane partie niejednokrotnie składały się pojedyncze sztuki produktów, co oznacza, że wskaźniki odnoszące się do liczby sztuk zakwestionowanych w liczbie sztuk zbadanych byłyby zdecydowanie niższe.

Najczęściej przeterminowane towary znajdowano w grupach: miksów do smarowania pieczywa (33,3 proc.), orzechów, przetworów z orzechów i przekąsek (26,9 proc.), zup, bulionów i sosów (26,8 proc.), margaryn (27,7 proc.), ziół i przypraw (17,7 proc.) oraz koncentratów spożywczych (17,0 proc.).

Najwięcej tego rodzaju nieprawidłowości ujawniono w tradycyjnych placówkach detalicznych, gdzie zakwestionowano 11,8 proc. partii.

2.3.2.5. Legalność działania przedsiębiorców

We wszystkich kontrolowanych placówkach handlowych dokonano identyfikacji przedsiębiorcy i sprawdzono zgodność zakresu i rodzaju prowadzonej działalności ze zgłoszeniem do odpowiednich organów, nie stwierdzając poza pojedynczymi przypadkami naruszeń w zakresie prawa żywnościowego. Sprawdzono również przestrzeganie zasady identyfikowalności produktu „krok wstecz i krok do przodu”, to jest możliwości śledzenia sprowadzanych oraz odsprzedawanych towarów (z wyjątkiem sprzedaży konsumentom finalnym) – nie stwierdzając istotnych nieprawidłowości.

2.3.2.6. Kontrole nie obejmujące prawa żywnościowego – w zakresie obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi

W 2013 roku Inspekcja Handlowa kontynuowała kontrole przestrzegania niektórych przepisów regulujących obrót wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi, zawartych w ustawach o:

- wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- podatku akcyzowym,
- ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Celem tych kontroli było egzekwowanie zakazów i nakazów wynikających z ww. aktów prawnych oraz eliminowanie z rynku wyrobów alkoholowych i tytoniowych pochodzących z nielegalnych źródeł, stwarzających potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Część kontroli przeprowadzono przy współudziale Policji i Służby Celnej.

Kontrole podejmowano przede wszystkim u przedsiębiorców, co do których istniało

uzasadnione podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości, ponadto w oparciu własne rozeznania, ustalenia wcześniejszych kontroli, zgłoszenia konsumentów, prokuratury, straży miejskich i organów wydających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przeprowadzono łącznie 565 kontroli (w 2012 roku – 923 kontrole), w tym 368 w punktach sprzedaży detalicznej, 125 – gastronomicznej i 72 – hurtowej. Nieprawidłowości stwierdzono w 102 placówkach, tj. w 18,1 proc. skontrolowanych (w 2012 roku – w 17,3 proc.), w tym w 62 placówkach detalicznych, 37 lokalach gastronomicznych i 3 hurtowniach.

Do najistotniejszych lub najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały:

- nieuwidocznienie obowiązkowych wywieszek informujących o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych – w 64 placówkach,
- sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych bez zezwolenia w 16 placówkach (w tym sprzedaż na podstawie zezwolenia wystawionego na innego przedsiębiorcę, sprzedaż w innym zakresie niż określono w zezwoleniu),
- naruszenie zakazu reklamowania i promocji napojów alkoholowych – w 6 placówkach.
- inne naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub warunków zezwoleń, takie jak: zaopatrywanie się w napoje alkoholowe w sklepach, zamiast zgodnie z przepisami w magazynach hurtowych – w 4 placówkach, sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych przedsiębiorcom nie posiadającym stosownego zezwolenia – w 3 placówkach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami: nałożono 62 mandaty karne, skierowano 26 spraw do prokuratur oraz 7 wniosków o ukaranie do sądów rejonowych, oraz skierowano 17 informacji do organów wydających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 7 do organów kontroli skarbowej.

Kontrole dotyczące przestrzegania przepisów o oznaczaniu wyrobów alkoholowych i tytoniowych znakami skarbowymi akcyzy przeprowadzono w 467 jednostkach handlowych (w 2012 roku – w 741), tj. w 327 placówkach detalicznych, 68 lokalach gastronomicznych i 72 hurtowniach. Sprawdzeniem objęto 4 188 partii wyrobów alkoholowych i 2 206 partii wyrobów tytoniowych. Nieprawidłowości stwierdzono w 22 placówkach. Polegały one na oferowaniu napojów alkoholowych lub papierosów bez znaków skarbowych akcyzy oraz nieaktualnymi banderolami lub z uszkodzonymi znakami skarbowymi akcyzy. Na podstawie powyższych ustaleń skierowano 15 informacji do urzędów celnych, przekazano 7 spraw do komend policji oraz 5 informacji do urzędów skarbowych.

Prawidłowość obrotu wyrobami tytoniowymi w zakresie przestrzegania postanowień ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych sprawdzono podczas 379 kontroli (w 2012 roku – 578 kontroli), przeprowadzonych w 320 placówkach detalicznych, 39 lokalach gastronomicznych i 20 hurtowniach. Nieprawidłowości stwierdzono w 29 placówkach (w 2012 roku – w 26), w tym w 28 placówkach detalicznych i 1 gastronomicznej. Polegały one głównie na prowadzeniu działań noszących znamiona reklamy lub promocji wyrobów tytoniowych, sprzedaży papierosów luzem bez opakowania oraz niepodaniu informacji o zakazie sprzedaży wyrobów tytoniowych osobom do lat 18 lub zakazie palenia tytoniu na danym terenie. Wyniki kontroli dały podstawę do skierowania 19 spraw do

prokuratur rejonowych, 8 wniosków o ukaranie do sądów rejonowych, 1 sprawy do policji oraz 1 – do urzędu celnego.

2.4. Wykorzystanie ustaleń kontroli

W wyniku kontroli Inspekcja Handlowa:

- wydała 2 544 decyzje,
- wystosowała do przedsiębiorców 4 447 żądań o usunięcie nieprawidłowości,
- skierowała 612 zawiadomień do organów ścigania,
- nałożyła 7 266 mandatów karnych na łączną kwotę 1 244,34 tys. zł,
- skierowała 288 wniosków do sądów o ukaranie sprawców popełnienia wykroczeń, czego wynikiem było orzeczenie grzywnien w kwocie 98,57 tys. zł,
- przekazała 3 295 spraw do innych organów.

2.4.1. System oceny zgodności

Z powodu niespełniania przez wyroby wymagań zasadniczych, wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej wydali 107 decyzji (w 2012 r. – 109 decyzji) na podstawie art. 40k ust. 1 ustawy o systemie oceny zgodności, zakazujących kontrolowanym podmiotom tymczasowego dalszego ich przekazywania użytkownikowi, konsumentowi lub innemu sprzedawcy. Zgodnie z art. 40k ust. 2 ww. ustawy, w przypadku stwierdzenia niezgodności z wymaganiami, niepowodujących poważnego zagrożenia, organ wyspecjalizowany może zwrócić się do właściwego producenta, jego upoważnionego przedstawiciela, importera lub dystrybutora o usunięcie niezgodności lub wycofanie wyrobu z obrotu lub z użytku oraz przedstawienie dowodów podjętych działań w terminie określonym przez organ wyspecjalizowany. W 2013 r. przedsiębiorcy dobrowolnie wyeliminowali niezgodności z zasadniczymi wymaganiami w 961 przypadkach, natomiast niezgodności z innymi wymaganiami w 1 102 przypadkach.

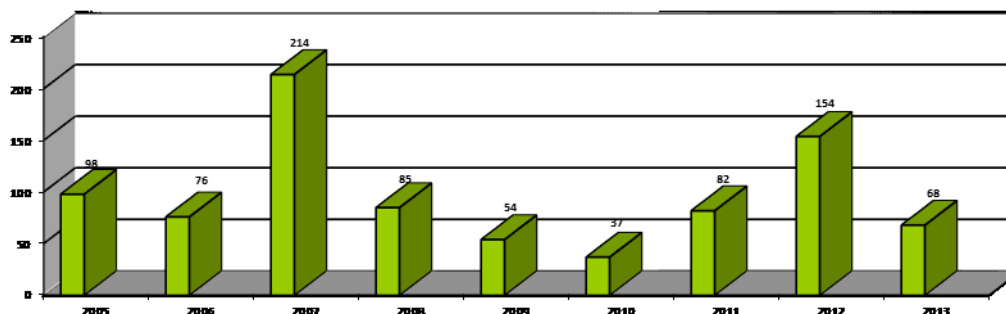
Do Prezesa UOKiK przekazano akta kontroli 317 spraw dot. wyrobów niespełniających zasadniczych wymagań (w 2012 r. było to 307 spraw), m.in.: zabawek, maszyn, opraw oświetleniowych, kasków, przedłużaczy, szybkowarów i sprzętu AGD. Po dokonaniu analizy przesłanych akt przez Departament Nadzoru Rynku UOKiK, w 78 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania, ze względu na brak wystarczających przesłanek.

Z uwagi na podjęcie przez przedsiębiorców, w toku prowadzonych postępowań administracyjnych, dobrowolnych działań naprawczych (dobrowolne wycofanie wyrobu z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), wydano 183 decyzje umarzające postępowanie administracyjne (w 2012 r. – 205 decyzji).

Natomiast w przypadku 28 wyrobów, w których podmiot wprowadzający wyrób do obrotu nie podjął żadnych działań naprawczych, wydano decyzje nakazujące wycofanie z obrotu na podstawie art. 41c ust. 3 ustawy o systemie oceny zgodności (w 2012 r. wydano 39 decyzji).

Do rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami wpisano 68 wyrobów.

Wykres 11. Wpisy w rejestrze wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami w latach 2005-2013

Źródło: opracowanie Departament Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Wyrobami, których dotyczyło najwięcej wpisów, były zabawki (32 wyroby) i sprzęt elektryczny (21 wyrobów).

2.4.2. Ogólne bezpieczeństwo produktów

W wyniku przeprowadzonych badań organoleptycznych lub badań laboratoryjnych, zakwestionowano 415 partii produktów ze względu na stwierdzenie prawdopodobieństwa, że nie są bezpieczne (o 1 proc mniej niż w 2012 roku). W przypadku 1 485 partii produktów (22,1 proc. ogółem zbadanych) zakwestionowano brak lub niepełne oznaczenia dotyczące bezpiecznego użytkowania produktu albo informacji o zagrożeniach jakie produkt może stwarzać.

Z uwagi na uchybienia w zakresie ostrzeżeń i informacji odnoszących się do bezpiecznego użytkowania produktów, wydano 4 decyzje na podstawie art. 19 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, tj. o jedną mniej niż w 2012 roku.

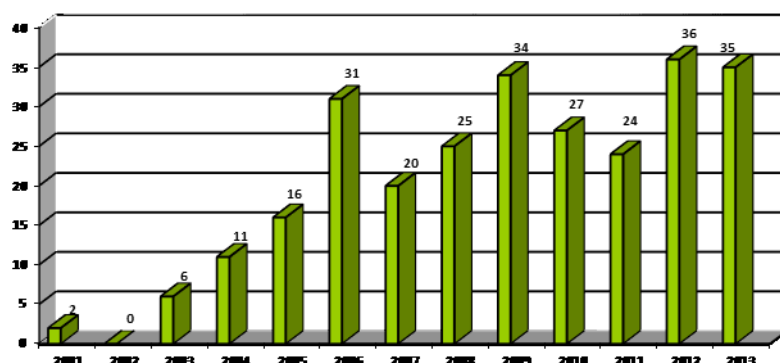
W przypadku stwierdzenia znacznego prawdopodobieństwa, że produkt nie jest bezpieczny, Prezes UOKiK wszczyna postępowanie administracyjne. W omawianym okresie Prezes UOKiK prowadził 164 postępowania administracyjne, a w 137 przypadkach czynności wyjaśniające, podjęte także w związku ze skargami konsumentów i zgłoszeniami przedsiębiorców.

W 27 sprawach w drodze decyzji administracyjnych nałożone zostały na przedsiębiorców obowiązki polegające na nakazie wyeliminowania zagrożeń stwarzanych przez produkty, wycofaniu z rynku czy też ostrzeżeniu konsumentów. W 90 przypadkach z uwagi na wyeliminowanie przez przedsiębiorców zagrożeń postępowania zostały umorzone.

Efektem działań podjętych przez WIIH w związku z naruszeniem przepisów ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów było nałożenie przez Prezesa UOKiK kar pieniężnych. W 2013 roku wymierzono je 19 przedsiębiorcom na łączną kwotę 123 000 zł.

Do rejestru produktów niebezpiecznych wpisano 35 produktów. Najwięcej z nich to produkty włókiennicze dla dzieci (25).

Wykres 12. Wpisy w rejestrze produktów niebezpiecznych w latach 2001-2013

Źródło: opracowanie Departamentu Nadzoru Rynku UOKiK na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.4.3. System szybkiego powiadamiania o wyrobach niebezpiecznych RAPEX

System RAPEX działa za pomocą sieci punktów kontaktowych, który w Polsce znajduje się w UOKiK. Jednym z najważniejszych organów realizującym zadania w zakresie weryfikacji i nadzoru rynku na podstawie informacji otrzymanych za pomocą systemu RAPEX jest Inspekcja Handlowa. Podejmuje ona działania na podstawie zlecenia kontroli Prezesa UOKiK, w związku z notyfikacjami utworzonymi w systemie RAPEX. Podstawą zlecenia może być art. 9 ustawy o Inspekcji Handlowej oraz, w zależności od rodzaju produktu i zgłoszonego zagrożenia, art. 16 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów lub art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie oceny zgodności. Punkt kontaktowy RAPEX wybierając produkty, które będą przedmiotem zlecenia, bierze pod uwagę, czy zgłoszenie w systemie RAPEX dotyczy polskiego przedsiębiorcy (producent, importer, dystrybutor wewnątrzspółnotowy) lub jednym ze wskazanych kierunków dostawy produktu jest Polska, poziom zagrożenia stwarzanego przez produkt oraz czy wobec produktu nie podjęto już wcześniej działań (np. kontrole doraźne, toczące się postępowanie administracyjne). W związku z notyfikacjami w systemie RAPEX dotyczącymi wyrobów, które mogły być produkowane bądź dystrybuowane przez polskich przedsiębiorców, zlecono wojewódzkim inspektoratom Inspekcji Handlowej przeprowadzenie 19 kontroli.

Wyniki zakończonych kontroli zostały przekazane do UOKiK i posłużyły jako podstawa sporządzenia reakcji w systemie RAPEX. W 8 przypadkach stwierdzono, że niebezpieczny produkt znajduje się na polskim rynku i podjęto działania zmierzające do wyeliminowania zagrożenia. W sytuacji, gdy kontrolowany był producentem towaru, w większości przypadków dobrowolnie usuwał niezgodności i dostosowywał towary do obowiązujących wymagań. W pozostałych przypadkach, ze względu na niewielką liczbę wyrobów lub upływ czasu, nie udało się odnaleźć zgłoszonego produktu u przedsiębiorcy. Wtedy kontrolowani umożliwiali odnalezienie u swoich odbiorców i wycofywali z rynku. Zlokalizowanie niektórych przedsiębiorców było niemożliwe, ze względu na zaprzestanie prowadzenia przez nich działalności gospodarczej pod wskazanymi adresami.

2.4.4. Paliwa

Zebrane w trakcie kontroli w 2013 roku materiały oraz ujawnione nieprawidłowości,

stanowiły podstawę do skierowania przez wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej do właściwych miejscowo prokuratur 88 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, z których dotychczas wszczęto dochodzenia w 65 przypadkach. Zakończono postępowania w 47 sprawach, z których:

- umorzono postępowania w 35 przypadkach z następujących powodów:
 - brak znamion przestępstwa – 14,
 - nie wykryto sprawcy – 15,
 - znikoma szkodliwość czynu – 1,
 - czynu nie popełniono – 2,
 - nie podano powodu – 3;
- odmówiono wszczęcia postępowania w 4 sprawach;
- 2 postępowania warunkowo umorzono;
- w 18 przypadkach postępowań jeszcze nie zakończono;
- skierowano do sądów 6 aktów oskarżenia.

W pozostałych 23 sprawach zawiadomienia nie zostały jeszcze rozpatrzone przez prokuratury i sądy.

Ponadto wydano 21 decyzji o wycofaniu z obrotu paliw ze względu na znaczne przekroczenia wymagań jakościowych oraz przekazano informacje o tych działaniach wojewódzkim inspektoratom ochrony środowiska

Jednocześnie, w związku ze stwierdzonymi naruszeniami warunków udzielonych koncesji na obrót paliwami ciekłymi oraz przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku, poz. 1059 j.t.), przekazano do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki informacje dotyczące 65 stacji paliw i hurtowni oferujących paliwo niezgodne z wymaganiami.

Ponadto, wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej przygotowywały informacje do uaktualnianej na bieżąco „Listy skontrolowanych stacji paliw uwzględniającej uzyskane wyniki badań laboratoryjnych sprzedawanego w dniu kontroli paliwa”, która publikowana była na stronach internetowych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

2.4.5. Artykuły niezwywnościowe i usługi

Inspekcja Handlowa w wyniku podjętych działań kontrolnych skierowała do innych organów nadzoru 165 informacje o ustaleniach kontroli mogących naruszać interesy konsumentów.

Ustalenia kontroli dały również podstawę do wydania na podstawie przepisów ustawy o Inspekcji Handlowej 234 decyzji.

2.4.6. Artykuły rolno-spożywcze i usługi gastronomiczne

W toku kontroli przeprowadzonych w 2013 r. wydano 572 decyzje wstrzymujące od obrotu wszystkie partie produktów niewiadomego pochodzenia, nieoznakowane lub oznakowane w sposób rażąco naruszający przepisy, a także wszystkie partie produktów przeterminowanych, zafałszowanych, wykazujących cechy nieświeżości lub zepsucia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w 2013 r. wydano ogółem 825 decyzji, na podstawie których przedsiębiorcom wprowadzającym do obrotu środki spożywcze

o niewłaściwej jakości handlowej (w tym zafałszowane) wymierzono kary pieniężne w łącznej wysokości 1 814,3 tys. zł oraz wydano 389 decyzji obciążających ich kosztami badań laboratoryjnych oraz zarządzających usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto skierowano:

- 75 wniosków o ukaranie do sądów,
- 25 powiadomień do organów ścigania,

oraz

- nałożono 2 281 mandatów karnych wymierzając osobom winnym wykroczeń grzywny w łącznej wysokości 459,4 tys. zł.

W swoich działaniach Inspekcja Handlowa ściśle współpracowała z innymi organami urzędowej kontroli żywności, przede wszystkim z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHAR-S) przez wzajemne informowanie się o wynikach kontroli i podejmowanie wspólnych działań w celu eliminowania z obrotu zafałszowanych produktów, a także z organami nadzoru sanitarnego i weterynaryjnego. I tak, przekazano:

- 823 sprawy do właściwych terenowo organów IJHAR-S (w 2012 r. – 763), w celu ewentualnego podjęcia kontroli u producentów w zakresie jakości handlowej,
- 919 – do Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub Inspekcji Weterynaryjnej (w 2012 r. – 874), w celu ewentualnego podjęcia działań w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Ponadto konsumentom i przedsiębiorcom udzielano porad dotyczących przepisów regulujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji i handlu. Ta forma kontaktów była ważnym, dodatkowym źródłem wiadomości o nieprawidłowościach i zagrożeniach występujących na rynku oraz o wątpliwościach związanych z interpretacją przepisów.

Rozdział IV

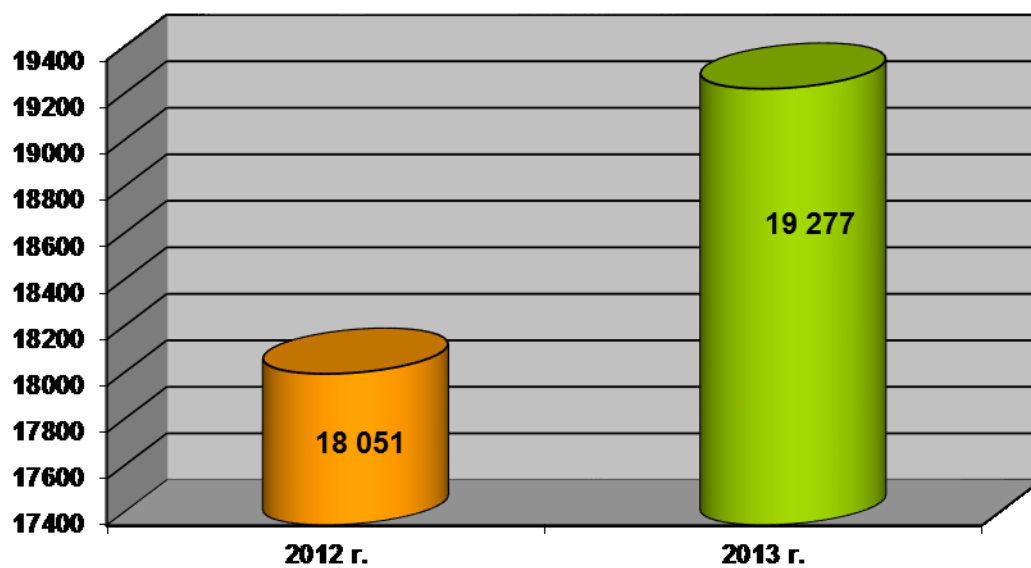
OCHRONA KONSUMENTÓW

Do zadań Inspekcji Handlowej należy podejmowanie szeregu działań związanych z ochroną konsumentów, w szczególności przyjmowanie skarg konsumenckich, podejmowanie mediacji, prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich, a także prowadzenia poradnictwa w zakresie ochrony interesów i praw słabych uczestników rynku. Inspekcja Handlowa prowadzi także listy rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług.

1. SKARGI KONSUMENCKIE WPLYWAJĄCE DO INSPEKCJI HANDLOWEJ

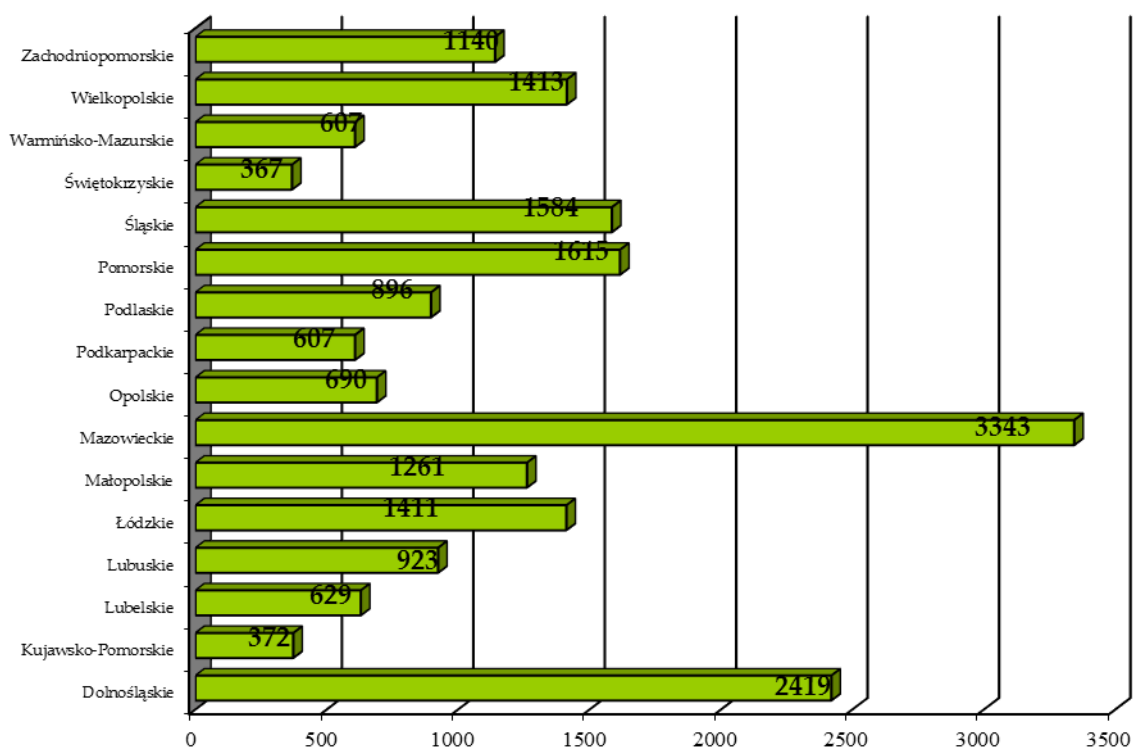
W 2013 r. do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej wpłynęło łącznie 19 277 informacji o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu przedsiębiorców oraz wniosków o mediacje w sprawie sporów konsumenckich, wynikłych z zawartych umów cywilnoprawnych. W stosunku do roku 2012 nastąpił wzrost liczby skarg konsumenckich o 1 226 spraw, co stanowi 6,3proc.

Wykres 13. Liczba skarg konsumenckich wpływających do Inspekcji Handlowej

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Wykres 14. Liczba skarg konsumenckich, które wpłynęły do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej w poszczególnych województwach

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

Podobnie jak w poprzednich latach, w 2013 r. przeważały sprawy dotyczące artykułów przemysłowych (15 519 spraw). Stanowi to 80,5 proc. wszystkich skarg konsumenckich, które wpłynęły do Inspekcji Handlowej. W roku 2012 wpłynęło 14 241 tego typu spraw (79 proc.).

W branży przemysłowej, skargi konsumenckie najczęściej dotyczyły:

- obuwia – 9 946 spraw (64 proc.)
- odzież – 933 spraw (6 proc.)
- sprzętu AGD i RTV – 720 spraw (4,6 proc.),
- mebli – 399 spraw (2,6 proc.),
- sprzętu komputerowego – 263 sprawy (1,7 proc.),
- artykułów motoryzacyjnych – 228 spraw (1,5 proc.).

Usług dotyczyło 1 357 spraw, co stanowi 7 proc. ogółu skarg konsumenckich, które wpłynęły do Inspekcji Handlowej (w 2012 r. usług dotyczyło 1 430 spraw). Spośród nich 588 zostało załatwionych w formie mediacji (w 2012 r. – 679), a 295 w formie kontroli (w 2012 r. – 338). Ponadto w 205 przypadkach, poinformowano konsumentów o przysługujących im prawach, bez podejmowania kontroli lub mediacji (w 2012 r. – 201).

Najczęściej kwestionowano następujące rodzaje usług:

- remontowo-budowlane – 221 spraw (16,3 proc.),
- gastronomiczne – 189 spraw (13,9 proc.),
- pralnicze – 102 spraw (7,5 proc.),

- motoryzacyjne – 98 spraw (7,2 proc.),
- fryzjerskie i kosmetyczne – 48 spraw (3 proc.).

Artykułów spożywczych dotyczyło 2 401 skarg konsumenckich, co stanowi 12,5 proc. skarg konsumenckich (w 2012 r. – 2 380), w tym:

- mięsa i przetworów mięsnych – 306 spraw (12,7 proc.),
- wyrobów mlecznych – 246 spraw (10,2 proc.),
- wyrobów alkoholowych – 137 spraw (5,7 proc.),
- przetworów warzywnych i napojów bezalkoholowych – 87 spraw (3,6 proc.),
- przetworów rybnych – 84 spraw (3,5 proc.).

Podobnie jak w poprzednich latach, głównymi przyczynami skarg konsumenckich były:

- nieznanomość przepisów prawa przez konsumentów i przedsiębiorców,
- odmowa przyjęcia reklamacji i odsyłanie klientów do serwisantów,
- uzależnianie rozpatrzenia reklamacji od opinii rzeczoznawcy,
- nieterminowe rozpatrywanie reklamacji klientów,
- interpretowanie przepisów prawa przez przedsiębiorców na swoją korzyść,
- niska jakość towarów znajdujących się na rynku,
- nieprzestrzeganie przez przedsiębiorców przepisów obowiązujących w obrocie.

2. SPOSOBY ZAŁATWIANIA INFORMACJI (SKARG) KONSUMENCKICH

Skargi konsumenckie wpływające do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej są załatwiane w formie kontroli lub mediacji.

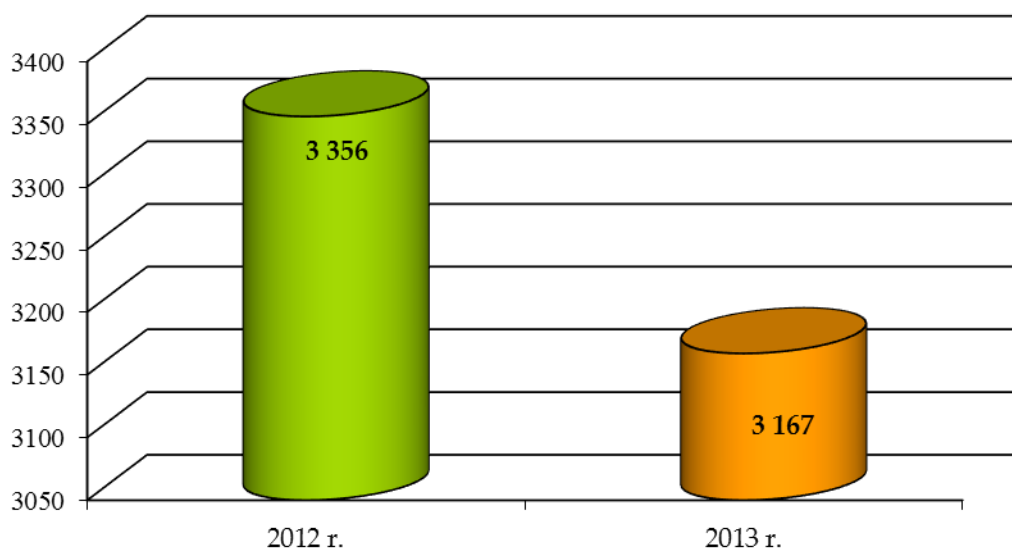
2.1. Załatwianie informacji konsumenckich w formie kontroli

W przypadku, gdy analiza dokumentacji sprawy przesłanej przez konsumenta pozwalała na stwierdzenie podejrzenia naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów o charakterze publicznoprawnym, wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej załatwiały ją w formie kontroli, informując o ustaleniach kontroli zainteresowanego.

W 2013 roku wojewódzkie inspektoraty przeprowadziły 3 167 kontroli, do których podstawą wszczęcia były informacje o nieprawidłowościach zgłoszone przez konsumentów. W 2012 r. przeprowadzono 3 356 kontroli.

W 2 147 przypadkach (67,8 proc.) czynności kontrolne potwierdziły w całości lub częściowo nieprawidłowości sygnalizowane przez konsumentów, w roku 2012 w 1 937 przypadkach (57,7 proc.).

Wykres 15. Liczba przeprowadzonych kontroli na skutek skarg konsumenckich

Źr

Ńdło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.2. Załatwianie informacji konsumenckich w formie mediacji

Gdy okoliczności podane w skardze konsumenta, wskazywały na cywilnoprawny charakter sprawy, w celu jej rozpatrzenia inspektorzy Inspekcji Handlowej przeprowadzali mediacje. Mediacje przeprowadzano na wniosek konsumenta lub z urzędu, według procedury określonej w art. 36 ustawy o Inspekcji Handlowej. Mediacje przeprowadzano w formie:

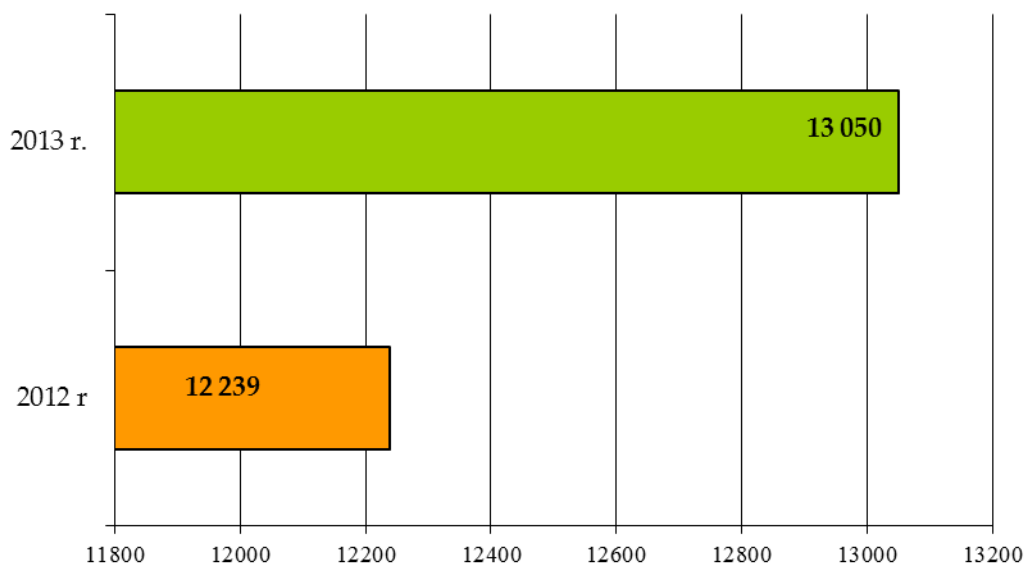
- bezpośredniej wizyty inspektora w siedzibie przedsiębiorcy i uzgodnienia jego stanowiska w stosunku do roszczeń konsumenta,
- spotkania obu stron sporu w siedzibie wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej i przeprowadzenia procedury rozjemczej,
- korespondencyjnej.

Jeżeli przedsiębiorcy nie wyrażali zgody na proponowany w toku mediacji sposób załatwienia sprawy i zarazem odmawiali poddania się jurysdykcji stałych polubownych sądów konsumenckich, informowano konsumentów o możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem powszechnym oraz możliwości uzyskania w tym zakresie pomocy u powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów. Rzecznik konsumentów, stosownie do art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.), może wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz wstępować, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów.

W 2013 r. do wojewódzkich inspektoratów IH wpłynęły 13 050 wnioski o mediacje złożone przez konsumentów. Stanowi to 67,7 proc. ogółu skarg konsumenckich skierowanych do Inspekcji Handlowej w analizowanym okresie. W 2012 r. wpłynęło 12 239 wniosków o mediacje złożonych przez konsumentów, co stanowiło 67,8 proc. ogółu skarg konsumenckich. Liczba wniosków o mediację od kilku lat utrzymuje się na podobnym

poziomie, choć z tendencją rosnącą. W bieżącym okresie liczba wniosków wzrosła o 811.

Wykres 16. Liczba wniosków o mediację

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

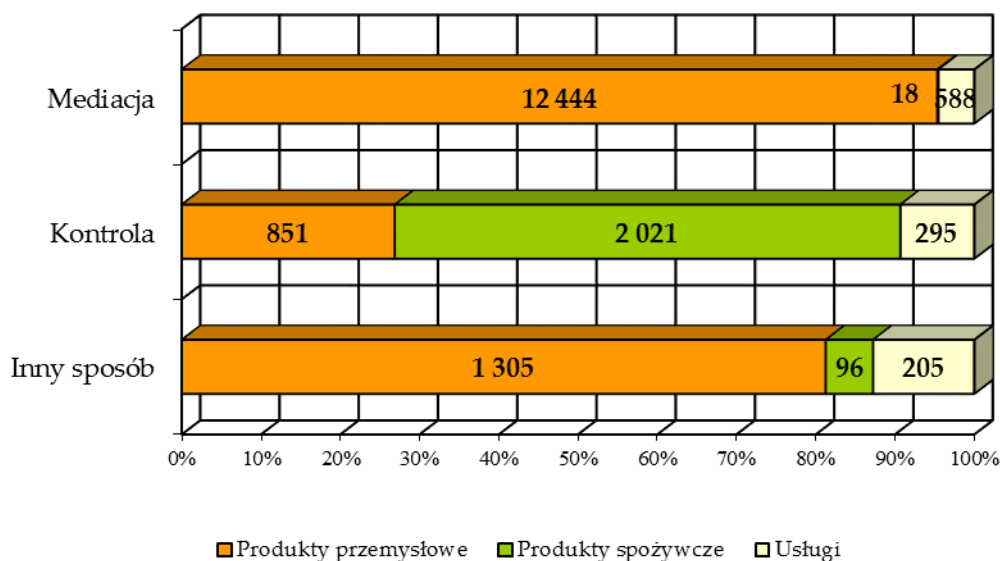
W obecnym okresie sprawozdawczym większość wniosków o mediację, tj. 8 631 (66 proc.) zakończyła się pozytywnie dla konsumentów – strony zawarły porozumienia kończące ich spory. W roku 2012 było ich 8 204 (67 proc.).

W 4 419 (33,9 proc.) przypadkach nie doszło do polubownego zakończenia sprawy ze względu na nieuznanie przez przedsiębiorców roszczeń konsumentów lub brak zgody konsumentów na zaproponowane warunki ugody. W roku 2012 było to 4 035 przypadków (33 proc.).

Z ogólnej liczby zgłoszonych do Inspekcji Handlowej skarg konsumenckich dotyczących artykułów przemysłowych (15 519), większość, tj. 12 444 zostały załatwionych w formie mediacji. Spraw mediacyjnych związanych z usługami wpłynęło 588. Z żywnością związanych było 18 postępowań mediacyjnych. Mała liczba postępowań dotyczących artykułów spożywczych wynika z faktu, iż sprawy żywnościowe są z reguły małej wartości i konsumenci rezygnują ze zgłaszania ich do organów zajmujących się ochroną ich praw.

Mediacja stanowi w Inspekcji Handlowej podstawowy instrument rozwiązywania sporów konsumenckich. Liczba wniosków o mediację utrzymuje się na poziomie podobnym do lat poprzednich. Jej skuteczność sięga 66 proc. ogółu spraw. Niewątpliwie jest to wynikiem popularyzowania przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej tej formy dochodzenia roszczeń.

Wykres 17. Formy zakończenia spraw w 2013r.

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

2.3. Inne sposoby załatwiania informacji konsumentów

W 1 316 (6,8 proc.) przypadkach, z całości skarg konsumentów wpływających do wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej nie podjęto ani kontroli, ani mediacji, a jedynie udzielono konsumentom porad o przysługujących im prawach bez podejmowania działań. Brak podjęcia interwencji przez Inspekcję Handlową wynikał głównie z bezzasadności roszczeń konsumentów. W roku 2012 sytuacja taka miała miejsce w 1 547 (8,6 proc.) przypadkach.

3. PORADNICTWO KONSUMENTÓW

W 2013 r. udzielono 139 005 porad i instruktaży, w tym konsumentom – 112 152, a przedsiębiorcom – 26 853. W 2012 r. 167 971 porad i instruktaży, w tym konsumentom – 133 911, a przedsiębiorcom – 34 060.

Z powyższych danych wynika, iż w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. nastąpił spadek udzielonych porad o 28 966.

Tematem udzielanych porad były tradycyjnie sprawy dotyczące niezgodności towaru z umową, które stanowiły blisko 72 proc. wszystkich udzielonych porad.

Prowadzone przez Inspekcję Handlową poradnictwo cieszy się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród konsumentów, ale także przedsiębiorców. Przedsiębiorcy mogą liczyć na wskazówki w zakresie stosowania przepisów dotyczących obrotu handlowego lub mogą dowiedzieć się gdzie należy szukać odpowiednich regulacji prawnych. Konsumentów zaś dowiadują się o ich prawach oraz możliwościach ich dochodzenia w funkcjonujących w Inspekcji Handlowej uproszczonych formach rozstrzygnięcia sporów.

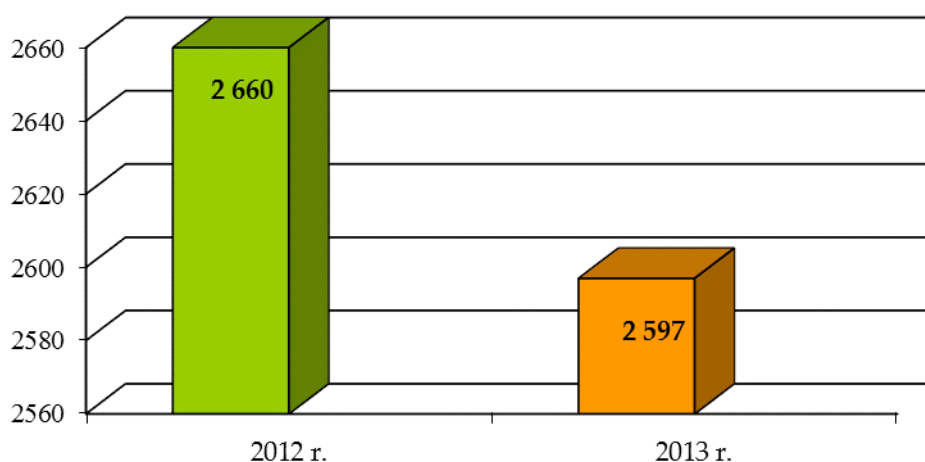
4. STAŁE POLUBOWNE SĄDY KONSUMENCKIE

Przy wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej działają stałe polubowne sądy konsumenckie. Powoływane są na podstawie umów o zorganizowaniu takich sądów, zawartych przez wojewódzkich inspektorów z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi konsumentów lub przedsiębiorców oraz innymi zainteresowanymi jednostkami. Sądy rozpatrują spory o prawa majątkowe wynikłe z umów sprzedaży produktów i świadczenia usług zawartych pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami na podstawie regulaminu. Funkcjonowanie ich uregulowane jest w art. 37 ustawy o Inspekcji Handlowej oraz rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 września 2001 r. w sprawie określenia regulaminu organizacji i działania stałych polubownych sądów konsumenckich (Dz. U. Nr 113, poz. 1214).

W 2013 r. działało 16 stałych polubownych sądów konsumenckich i ich 15 ośrodków zamiejscowych. Jeden z sądów odbywa też sesje wyjazdowe w 5 delegaturach wojewódzkiego inspektoratu.

Łącznie we wskazanym okresie wpłynęły 2 597 wniosków o rozpatrzenie sporów pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą (w roku 2012 wniosków było 2 660). Łączna wartość roszczeń zgłoszonych w 2013 r. wyniosła 2 195 424,07 złotych, natomiast w 2012 r. wynosiła ona 2 793 528,37 złotych. Struktura przedmiotowa złożonych wniosków jest analogiczna jak w latach poprzednich. Sprawy dotyczące obuwia w roku 2013 stanowiły 59 proc. wniosków, zaś w roku poprzednim było to 58 proc. Ze względu na brak właściwości rzeczowej w 2013 r. odrzucono 248 wniosków (w 2012 r. – 388).

Wykres 18. Liczba wniosków skierowanych do stałych polubownych sądów konsumenckich

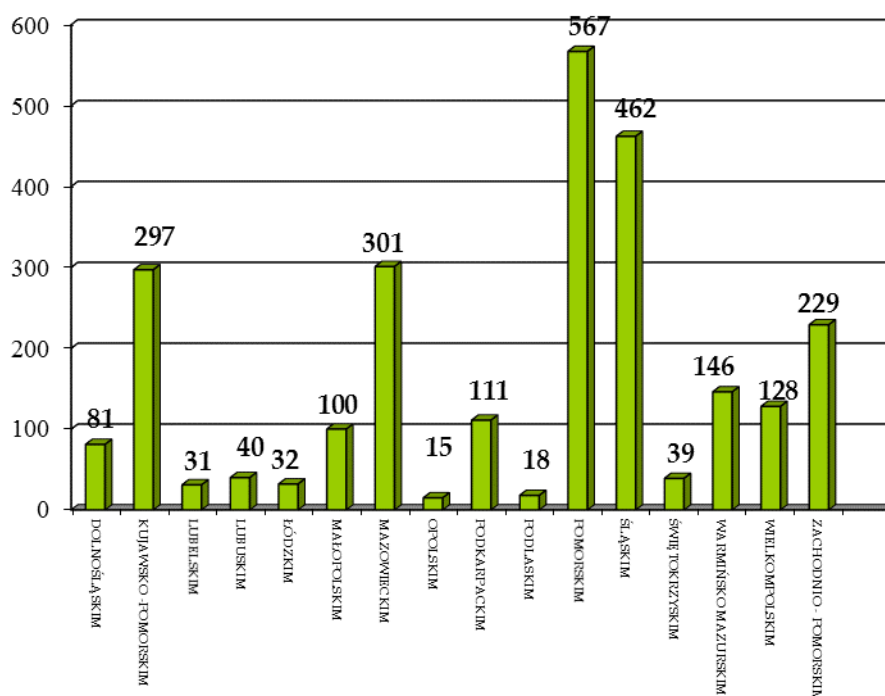
Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W 2013 roku do sądów polubownych wpłynęło o 63 wniosków mniej niż w roku ubiegłym.

Przedsiębiorcy 990 razy nie wyrazili zgody na rozstrzygnięcie sprawy przez polubowny sąd konsumencki (38 proc. wszystkich wniosków). W 2012 r., przedsiębiorcy nie wyrazili zgody na rozpatrzenie sprawy przez stałe polubowne sądy konsumenckie 937 razy, co stanowiło 35 proc. wszystkich złożonych wniosków.

Średnia wartość przedmiotu sporu wyniosła 845,4 zł, przy czym w 2012 r. wynosiła 1050,2 zł.

Wykres 19. Liczba wniosków skierowanych do stałych polubownych sądów konsumenckich w wojewódzkich inspektoratach IH

Źródło: opracowanie Departament Inspekcji Handlowej na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty IH

W postępowaniu przed stałymi polubownymi sądami konsumenckimi wydano 180 wyroków (w 2012 r. – 201), z czego:

- 98 uznające roszczenia konsumentów (w 2012 r. – 108),,
- 82 oddalających roszczenia konsumentów (w 2012 r. – 93),.

Ponadto zawarto 866 ugód, z czego 766 w postępowaniu wstępnym i 100 przed sądem. W 2012 r. zawarto 945 ugód, z czego 819 w postępowaniu wstępnym i 126 przed sądem.

W roku 2013 nastąpił spadek liczby wniosków wpływających do stałych polubownych sądów konsumenckich działających przy wojewódzkich inspektorach Inspekcji Handlowej o 63. Wraz z ilością wniosków wzrosła również liczba odmów przedsiębiorców zapisu na sąd o 53.

5. PROWADZENIE PRZEZ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORÓW INSPEKCJI HANDLOWEJ LIST RZECZOZNAWCÓW DO SPRAW JAKOŚCI PRODUKTÓW LUB USŁUG

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy. o Inspekcji Handlowej wojewódzki inspektor prowadzi listę rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług. Rzeczoznawcy wpisani na listę są powołani do wydawania opinii o jakości produktów lub usług na zlecenie:

- konsumenta,
- przedsiębiorcy,
- stałego polubownego sądu konsumenckiego,
- wojewódzkiego inspektora,
- powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów,
- organizacji społecznej, do której zadań statutowych należy ochrona konsumenta.

Prowadzenie list ma na celu ułatwienie dostępu do specjalistów, których rzetelne i bezstronne opinie są pomocne w rozstrzyganiu sporów pomiędzy konsumentami a przedsiębiorcami. Informacje o listach są udostępniane na stronach internetowych Inspekcji Handlowej.

Osoby zainteresowane wpisaniem na listę wypełniają wniosek, który następnie wnoszą do właściwego terenowo wojewódzkiego Inspektora IH.

Do wniosku dołącza się:

- kopie świadectw, dyplomów, zaświadczeń potwierdzających posiadane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe,
- opinie właściwych szkół wyższych, instytutów, jednostek badawczo – rozwojowych, stowarzyszeń naukowych – technicznych lub organizacji zawodowych, rekomendujących wpisanie na listę.

Po rozpatrzeniu wniosku wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej do osoby ubiegającej się o wpisanie na listę kieruje informację w przedmiocie wpisu.

Wojewódzki inspektor na podstawie § 10 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2001 r. w sprawie list rzeczoznawców do spraw jakości lub usług (Dz. U. Nr 85, poz. 931) jest zobowiązany do sporządzenia rocznej informacji dotyczącej prowadzenia listy i działalności rzeczoznawców i przedłożenia jej Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z nadesłanych przez wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej informacji wynika, że w dniu 31 grudnia 2013 r. na listach rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług znajdowało się 771 rzeczoznawców, dysponujących specjalistycznymi wiadomościami w zakresie różnych dziedzin m.in. obuwia, galanterii skórzanej, tkanin, mebli, usług motoryzacyjnych etc.

W roku 2013 do list rzeczoznawców dopisano 26 osób, zaś z różnych przyczyn z list skreślono 9 rzeczoznawców. W roku 2013 w obrębie wszystkich inspektoratów Inspekcji Handlowej złożono 17 skarg na działalność rzeczoznawców. W ich wyniku wojewódzcy inspektorzy IH wystosowali do rzeczoznawców pisma i wyjaśniali sprawę.

Ilość wydanych opinii przez rzeczoznawców wpisanych na listę rzeczoznawców do spraw jakości towarów i usług jest trudna do oszacowania, gdyż wojewódzkie inspektoraty nie posiadają danych w tym zakresie szczególnie z uwagi na fakt wydawania opinii bezpośrednio konsumentom lub innym podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

Najczęściej wydawane przez rzeczoznawców ekspertyzy to te, które dotyczą obuwia i wyrobów skórzanych. Statystycznie są to wyroby, które najczęściej są reklamowane przez konsumentów. Przeprowadzenie ekspertyzy jest stosunkowo niedrogi i wynosi ok. 50-70 zł.

Wydawane przez rzeczoznawców opinie były okresowo weryfikowane poprzez ocenę ich zgodności z przepisami prawa i stanem faktycznym.

Załącznik nr 1

Wykaz tematów kontroli planowych zrealizowanych w roku 2013

KONTROLE W ZAKRESIE DYREKTYW NOWEGO PODEJŚCIA

1. Kontrola zabawek
2. Kontrola sprzętu elektrycznego
3. Kontrola solariów
4. Kontrola wyrobów pirotechnicznych
5. Kontrola maszyn
6. Kontrola urządzeń ciśnieniowych (PED)
7. Kontrola środków ochrony indywidualnej
8. Kontrola bezkierunkowych lamp do użytku domowego (ekoprojekt)
9. Kontrola etykiet energetycznych (sprzęt AGD)
10. Kontrola urządzeń chłodniczych, pralek i zmywarek (ekoprojekt)
11. Kontrola lampek choinkowych, girland itp. wyrobów
12. Kontrola urządzeń spalających paliwa gazowe (GAD)

KONTROLE W ZAKRESIE OGÓLNEGO BEZPIECZEŃSTWA PRODUKTÓW

1. Kontrola mebli mieszkaniowych wypoczynkowych
2. Kontrola zimowego sprzętu sportowego
3. Kontrola odzieży sportowej dla dzieci
4. Kontrola rowerów dziecięcych i przyczepki rowerowych
5. Kontrola niezmechanizowanych narzędzi prostych, sprzętu do majsterkowania, narzędzi ogrodniczych
6. Kontrola artykułów dla małych dzieci
7. Kontrola drabin
8. Kontrola grilli i podpałek do grilla
9. Kontrola rolet i żaluzji
10. Kontrola noży bijakowych do ręcznych przenośnych kos do zarośli
11. Kontrola sprzętu sportowo-rekreacyjnego
12. Kontrola mebli do nauki dla dzieci i młodzieży
13. Kontrola dekoracyjnych lamp olejowych
14. Kontrola wyrobów konfekcyjnych dla dzieci
15. Kontrola sprzętu do picia

KONTROLE W ZAKRESIE ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH

1. Kontrola mleka i przetworów mlecznych ukierunkowana na ujawnianie zafałszowań innymi tłuszczami (w tym smalcem) oraz mlekiem pochodzącym od zwierząt innych niż deklarowane w nazwie i składzie wyrobu
2. Kontrola prawidłowości obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi
3. Kontrola jakości mrożonych owoców i warzyw

4. Kontrola jakości handlowej produktów bezglutenowych
5. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mrożonych produktów rybołówstwa
6. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania olejów w tym oliwy z oliwek
7. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mleka i przetworów mlecznych, w tym produktów z mleka koziego i owczego (kontrola objęła m.in. zasadność stosowania substancji dodatkowych na zasadzie quantum satis)
8. Kontrola jakości handlowej mrożonych wyrobów kulinarnych (garmażeryjnych)
9. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania środków spożywczych oferowanych luzem, w tym informacjami o alergenach
10. Kontrola jakości i oznakowania dżemów, powideł, konfitur, galaretek oraz syropów
11. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania wyrobów winiarskich raz drinków alkoholowych „alkopopów”
12. Kontrola prawidłowości funkcjonowania usług gastronomicznych w rejonach o nasilonym ruchu turystycznym, w sezonie letniego wypoczynku
13. Kontrola funkcjonowania sklepów, głównie w małych miastach i wsiach
14. Kontrola prawidłowości wprowadzania do obrotu oraz oznakowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
15. Kontrola produktów posiadających chronione oznaczenia ChOG, ChNP, GTS
16. Kontrola jakości i oznakowania jaj spożywczych
17. Kontrola jakości i prawidłowości oznakowania mięsa i przetworów mięsnych
18. Kontrola prawidłowości oznakowania i identyfikalności produktów rolnictwa ekologicznego

KONTROLE W ZAKRESIE INNYCH PRODUKTÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG

1. Kontrola produktów włókienniczych
2. Kontrola przestrzegania przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, przepisów art. 6 ust. 1,2 i 5 ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej
3. Kontrola prawidłowości obrotu akumulatorami samochodowymi i bateriami
4. Kontrola wyrobów pod względem zawartości niektórych substancji chemicznych
5. Kontrola prawidłowości i rzetelności promocji organizowanych przez duże sieci handlowe
6. Kontrola produktów biobójczych oferowanych w placówkach hurtowych i detalicznych
7. Kontrola legalności i rzetelności przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie
8. Kontrola prawidłowości oznakowania i obrotu kosmetykami
9. Kontrola prawidłowości etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów
10. Kontrola prawidłowości oznakowania substancji i mieszanin niebezpiecznych, w tym zimowych płynów i koncentratów do spryskiwaczy samochodowych oraz płynów do chłodnic samochodowych
11. Kontrola prawidłowości oznakowania detergentów, w tym wyrobów chemii gospodarczej